

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 25-26 listopada 2015 r. na kierunku „kulturoznawstwo”

prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów I i II stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych na Wydziale Humanistycznym Akademii Górniczo-Humanistycznej w Krakowie przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Jadwiga Kiwerska, członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz, ekspert merytoryczny**
- 2. prof. dr hab. Joanna Pyszny, członek PKA, ekspert merytoryczny**
- 3. prof. Boyan Biolczew, ekspert ds. internacjonalizacji**
- 4. mgr Edyta Lasota-Belżek, ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**
- 5. Adam Subotkowski, ekspert ds. studentów**
Tomasz Majdański, obserwator

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” realizowanym na Wydziale Humanistycznym Akademii Górniczo – Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez PKA na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia	X				
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Kryterium 1

Władze kierunku, odpowiadając na zastrzeżenia Zespołu Oceniającego odnoszące się do kryterium 1, przedstawiły liczne, ważne argumenty o charakterze wyjaśniającym lub uzupełniającym. Pragniemy też z całą mocą podkreślić, że analiza uwag zgłoszonych przez Zespół Oceniający zachęciła kierownictwo kierunku do zapoczątkowania zmian, które idą w dobrą stronę.

I tak, wyczerpująco wypowiedziano się na temat duchowości jako centralnej kategorii teoretycznej i analitycznej, wokół której skupiają się pracownicy wizytowanego kierunku kulturoznawstwa, semiotyki kultury jako dominującego podejścia badawczego kadry, wreszcie w kwestii interdyscyplinarności. Zagadnienia te w dużej mierze zniwelowały wątpliwości Zespołu Oceniającego odnoszące się do zachowania kulturoznawczej tożsamości kierunku (chodziło m.in. o „pluralizm” badaczy zatrudnionych na wizytowanym kierunku i koncepcji studiów uwzględniającej zainteresowania wielu z nich). Problemem było to, że tak pojęty pluralizm nie miał jednak odzwierciedlenia w sylabusach, w szczególności do przedmiotów odpowiadających samodzielnym uniwersyteckim dyscyplinom naukowym bądź nawet kierunkom studiów (m.in. filozofia, historia sztuki, religioznawstwo, językoznawstwo). Dobrze zatem się stało, że wstępne prace naprawcze już podjęto (np. w obrębie modułu Podstawy filozofii), co spowodowało, że poprawione sylabusy prezentują kulturoznawczą perspektywę przyjętą przez prowadzących, co gwarantuje zachowanie naukowej tożsamości kierunku.

Odpowiadając na sformułowane przez Zespół Oceniający zarzuty odnoszące się do systemu ECTS, Władze kierunku mylnie odczytały ich istotę. Otóż, gdy zwracano uwagę na dostrzeżone niedociągnięcia w obrębie systemu ECTS, nie tyle nakład pracy studenta był podstawą obiekcji, ile stosunek punktacji przypisanej danemu przedmiotowi do ogólnej puli punktów koniecznych do zaliczenia studiów, czyli chodziło o rangę przedmiotu w programie studiów, np. Teorie kultury na kulturoznawstwie winne mieć wyższą pozycję (czyli większy nakład pracy wymagany od studenta) niż Teoria literatury czy Religioznawstwo. W każdym razie wprowadzana korekta porządkuje nie tylko system ECTS, ale – co warto uznać – większą wagę przypisuje przedmiotom ściślej powiązanym z kulturoznawstwem. Dobrze to rokuje dla uzdrowienia programu kształcenia umożliwiającego osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

W mocy natomiast pozostaje uwaga Zespołu Oceniającego o braku zachowania spójności między koncepcją kształcenia zakładającą przyporządkowanie studiów na kierunku kulturoznawstwo wyłącznie do obszaru nauk humanistycznych a praktyką osadzenia studiów w polu dwuobszarowym (nauki humanistyczne i nauki społeczne). Można temu zaradzić na dwa sposoby: albo formalnie zalegalizować dwuobszarowość przy zachowaniu dotychczasowego zakresu programowego, albo zrewidować koncepcję kształcenia w celu jej dostosowania do podjętych uchwał plasujących prowadzony kierunek w grupie studiów jednoobszarowych i skonstruować program tak, by potwierdzał kulturoznawczą tożsamość kierunku.

Biorąc pod uwagę fakt, że to ostatnie zastrzeżenie Zespołu Oceniającego można traktować jako zalecenie oraz uwzględniając wyjaśnienia ze strony Władz kierunku, a także podjęte już działania, zmienia się ocenę kryterium 1 ze ZNACZĄCO na W PEŁNI.

Kryterium 2

W odpowiedzi na sformułowane przez Zespół Oceniający zarzuty odnoszące się do kryterium 2 (chodzi o zastrzeżenia co do związku kompetencji naukowych i dorobku kadry z dyscypliną kulturoznawstwo), Władze kierunku przedstawiły sugestywne argumenty wskazujące, że zakres zainteresowań badawczych i przygotowanie merytoryczne kwestionowanych przedstawicieli kadry wykazują pewien związek z dyscypliną kulturoznawstwo.

Ponadto informują, że w bieżącym roku akademickim podjęto intensywne starania o wzbogacenie minimum kadrowego kierunku kulturoznawstwo o nowych pracowników legitymujących się kulturoznawczym dorobkiem. Rada Wydziału Humanistycznego ogłosiła konkurs na samodzielnego pracownika naukowego o takim dorobku – jego wynik nie jest jeszcze znany.

Władze kierunku deklarują także gotowość do zatrudnienia od roku akademickiego 2016/2017 na kierunku kulturoznawstwo dwóch osób. W każdym razie należy docenić wysiłki Uczelni, które idą w tym kierunku, aby badania i dorobek wzbogaconej kadry wzmacniały kulturoznawczą tożsamość jednostki. Zespół Oceniający, zdając sobie sprawę z trudności z pozyskiwaniem pracowników naukowo-dydaktycznych legitymujących się kompetencjami kulturoznawczymi potwierdzonymi dyplomem i/lub dorobkiem naukowym uważa, że wymaga to czasu i być może wszczęcia kilku procedur konkursowych.

W odpowiedzi Uczelni znalazły się także informacje o konkretnych działaniach mających na celu wzmocnienie kulturoznawczej tożsamości kierunku. Odkryto się kilka zebrań Władz z kadrą kulturoznawstwa, na których zadekretowano zmianę tematu badawczego katedry, silniejszą konsolidację środowiska kulturoznawczego Uczelni wokół wspólnych projektów naukowych i organizacyjnych, budowanie przez kadrę kierunku dorobku *stricte* kulturoznawczego, intensywniejszą refleksję metodologiczną tej kadry. Jeśli działania te – wprawdzie długofalowe - będą konsekwentnie realizowane, powinny w przyszłości przynieść pożądane efekty.

Powyższe informacje pozwalają podnieść ocenę kryterium 2 ze ZNACZĄCEJ na W PEŁNI.

Kryterium 6

Odnosząc się do kryterium 6, Zespół Oceniający potwierdza istnienie dobrych stron wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są one niekwestionowane i spotkały się z pełnym uznaniem Zespołu Oceniającego, wyrażonym w raporcie powizytacyjnym. Jednak główny problem polega na tym, że WSZJK okazał się nieskuteczny w zdiagnozowaniu dwóch ważnych aspektów funkcjonowania kulturoznawstwa, krytycznie ocenionych w kryterium 1 i kryterium 2. Przedstawione w odpowiedzi Uczelni informacje o działaniach mających na celu udoskonalenie i poprawę skuteczności funkcjonowania procedur jakościowych na ocenianym kierunku wydają się gwarantować usunięcie tych słabości. Można mieć nadzieję, że funkcjonowanie kierunku w obszarze kryterium 1 i kryterium 2 będzie pozostawało pod czujną uwagą WSZJK. Znaczenie w tym zakresie ma również niekwestionowane zaangażowanie Władz kierunku.

Wymienione powody uzasadniają zmianę oceny kryterium 6 ze ZNACZĄCEJ na W PEŁNI

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ² zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

**1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.
- ocena ZNACZĄCA**

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

Wszystkie wykazane przez Zespół Oceniający problemy, a także zaproponowane, stosowne do nich, zalecenia mają swoje źródło w braku zachowania spójności między koncepcją kształcenia przyjętą na akredytowanym kierunku studiów, zwłaszcza uchwałami Uczelni decydującymi o jego przyporządkowaniu do jednego obszaru nauk, a jego realnym, stosowanym w bieżącej praktyce akademickiej przyporządkowaniem do studiów dwuobszarowych, obejmujących

² Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

nauki humanistyczne i nauki społeczne.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

1.1.: Prace dostosowawcze prowadzące do konsekwentnego zachowania zadeklarowanego obszaru nauk humanistycznych, albo zmiana odniesienia efektów kształcenia do 2 obszarów nauk. Stworzenie możliwości dokonywania wyboru specjalności;

1.3.: Praca nad realnym przyporządkowaniem ocenianego kierunku studiów do obszaru kształcenia;

1.4.: Prace dostosowawcze prowadzące do urzeczywistnienia relacji między efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku studiów a efektami kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego(rych) kierunek ten został(nie) przyporządkowany;

1.5.2.: Dostosowanie treści programowych na ocenianym kierunku do zakładanych efektów kształcenia;

1.5.5.: Kontynuacja prac nad standaryzacją punktacji ECTS;

1.5.6.: Opracowanie specjalności dla I stopnia studiów; urealnienie elastyczności w doborze modułów kształcenia.

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1. Opis stanu faktycznego

Specyfiką studiów kulturoznawczych uruchomionych na AGH od roku akademickiego 2008/2009 - I stopień, a od 2011/2012 – II stopień jest ich usytuowanie na uczelni technicznej. Według deklaracji Władz Wydziału Humanistycznego zaplecze techniczne AGH umożliwia nowatorskie połączenie wykształcenia kulturoznawczego z umiejętnościami z zakresu cybernetyki technicznej, szczególnie ściśle odpowiadającymi potrzebom miejscowych podmiotów gospodarczych. W koncepcji kształcenia zakłada się, że wiedzę i umiejętności kulturoznawcze studenci zdobędą na przedmiotach tworzących kanon kierunku i na przedmiotach podstawowych, wiedzę i umiejętności zaś, uwzględniające wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe z zakresu nowoczesnych technologii i nowych mediów podnoszących szanse absolwentów na rynku pracy, zdobędą na prowadzonych specjalnościach: *Komunikacja wizualna i projektowanie graficzne* (specjalność realizowana w roku akademickim 2015/2016); *Projektowanie graficzne w kulturze nowych mediów* (kontynuowana na latach starszych) oraz *Ochrona dóbr kultury i dóbr natury* (nowy projekt, który w bieżącym roku nie został uruchomiony z powodu niewielu kandydatów). Kompetencje z obszaru powyższych specjalności tylko częściowo oparte są na podstawach wiedzy z zakresu kulturoznawstwa, gdyż w dużej mierze nawiązują do dwóch dyscyplin naukowych z obszaru nauk społecznych: nauki o mediach oraz nauki o poznaniu i komunikacji społecznej. Ów brak zdecydowania co do źródłowego umocowania kierunku ujawniał się w Raporcie samooceny, bo prowadzone studia raz zaliczano do studiów jednoobszarowych: do obszaru nauk humanistycznych (ss. 1, 53, 62), a innym razem - do dwuobszarowych (ss. 53, 60), łączących dyscypliny z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Oficjalnie jednak w uchwałach Rady WH i w tabeli rozpoczynającej Raport samooceny kierunek przyporządkowano do jednego tylko obszaru: nauk humanistycznych – w tym sensie konstrukcja programu nie jest w pełni logiczna. Ujawniana chwiejność w zakresie przyporządkowania kierunku była pochodną wątpliwości co do koncepcji kształcenia, za które odpowiadał luźny związek zatrudnionej w jednostce kadry z kulturoznawstwem (posiadali dyplomy i dorobek w przeważającej mierze z filozofii, socjologii, historii, historii sztuki, językoznawstwa, religioznawstwa).

W opinii Zespołu Oceniającego zwrot ku medioznawstwu, wbrew temu co podkreślali prowadzący kierunek, nie ma unikatowego charakteru w polskich realiach akademickich, odkąd nauki o mediach uzyskały status autonomicznej dyscypliny badawczej z własną specyfiką przedmiotową oraz metodologiczną, a medioznawstwo zasililo zestaw kierunków studiów uniwersyteckich.

Co więcej, oferta kształcenia obecnie realizowana w ramach studiów kulturoznawczych na AGH

nie jest szeroka i różnorodna. Nie daje studentom możliwości dokonywania wyborów „ścieżki” programowej uwzględniającej indywidualne preferencje i zainteresowania, głównie z racji nielicznych naborów studentów, ale też braku specjalności na studiach I stopnia.

Z przeprowadzonych rozmów z kadrami akademicką wynikało, że – wbrew zapisom w misji Uczelni - zajęcia usługowe o charakterze humanistycznym na innych Wydziałach AGH nie zawsze są prowadzone przez pracowników Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii.

2. Ocena kryterium 1.1

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia w zgodzie z misją i strategią AGH, w której podkreśla się nowoczesność i stopniowo wzrastającą rolę nauk humanistycznych w otoczeniu silnej reprezentacji nauk ścisłych. Nie jest jednak konsekwentna w zachowaniu zadeklarowanego obszaru nauk humanistycznych. Istnieją też ograniczone szanse wyboru specjalności.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1. Opis stanu faktycznego

Perspektywa rozwoju kierunku rysuje się nieźle. Plany na przyszłość, zakładające elastyczną ofertę kształcenia, wyraźnie uwzględniają potrzeby otoczenia gospodarczego i kulturalnego oraz zmieniający się rynek pracy. Stawianie na atrakcyjne kształcenie dla kandydatów na studia humanistyczne podejmujące problematykę wizualności w kulturze z uwzględnieniem nowych mediów ma jednak konsekwencje w polisemii osiąganym efektów kształcenia. W tej sytuacji chyba warto byłoby podjąć starania o międzyobszarowe umocowanie akredytowanego kierunku (w obszarze nauk humanistycznych i nauk społecznych), formalnie potwierdzające jego interdyscyplinarność. Prowadzony jest on w jednostce zatrudniającej specjalistów z innych dyscyplin naukowych niż kulturoznawstwo, choć na ogół należących do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych (m.in. filozofia, religioznawstwo, historia, językoznawstwo, nauki o sztuce, etnologia, także socjologia, pedagogika i tylko 1 adiunkt ma doktorat w zakresie kulturoznawstwa), co sprzyja wprowadzaniu do programu zajęć treści odpowiadających pierwotnym naukowym zainteresowaniom kadry. Interdyscyplinarna optyka oznacza zapożyczenia metodologiczne i wymianę idei, a to powinno wzbogacać perspektywy co do zawartości studiów kulturoznawczych, ale zarazem uzmysłowić groźbę utraty naukowej tożsamości. Myśl ta już zapewne się zrodziła, skoro planuje się zatrudnienie 1 profesora kulturoznawcy.

Na uznanie zasługuje tworzenie modułów interdyscyplinarnych łączących humanistykę z naukami ścisłymi, technicznymi lub z dziedziny nauk o Ziemi. Dowodzi tego nowa specjalność *Ochrona dóbr kultury i dóbr natury* przygotowana wspólnie z geologią.

Na rozwój kierunku będzie wpływać uzyskanie uprawnień doktorskich z kulturoznawstwa (starania zostały już podjęte). Umożliwiłoby to otwarcie studiów III stopnia (doktoranckich).

W trosce o kandydatów na studia próbuje się niwelować skutki zapaści demograficznej przez podjęcie patronatu nad klasą humanistyczną w sąsiadującej z Wydziałem Humanistycznym szkole licealnej.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.2

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

W jednostce trwa debata nad możliwościami rozwoju kierunku w warunkach niżu demograficznego i słabego zainteresowania humanistyką. Przygotowywane są projekty nowych specjalności zmierzające do większego wykorzystania zaplecza technologicznego AGH, dostosowane do oczekiwań studentów i pracodawców.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1. Opis stanu faktycznego

Akredytowany kierunek został przyporządkowany do obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i do dyscypliny naukowej kulturoznawstwo. Znalazło to potwierdzenie w Uchwale Rady Wydziału Nauk Społecznych Stosowanych (poprzednia nazwa obecnego WH) nr 02/2007 z 26 lutego 2007 r. w sprawie sylwetki absolwenta kierunku „kulturoznawstwo” (na poziomie I stopnia), z której wynikało, że otrzyma on pogłębione wykształcenie ogólnohumanistyczne, którego podstawę stanowić będzie wiedza z zakresu szeroko pojętej kultury, umiejętności komunikacyjne kształtowane na specjalizacji poświęconej nowym mediom i komunikowaniu, a także kompetencje społeczne związane z tradycją, współczesną kulturą i problemami przyszłości, które w obliczu globalizacji są zadaniem o pierwszorzędnej randze. Nakreślony w ten sposób projekt kształcenia formalnie spełniał programowe wymogi kulturoznawstwa, jako że historię kultury można uprawiać na wiele sposobów. W praktyce jednak zaprojektowany skład przedmiotów wywodzących się z różnych dyscyplin naukowych (m.in. religioznawstwo, filozofia, językoznawstwo, medioznawstwo), a zwłaszcza przyjmowana na nich perspektywa zdeterminowana macierzystymi dyscyplinami nauczycieli akademickich (co istotnie uwidaczniało się w sylabusach), zamiast np. wyraźnego sprofilowania, nie gwarantował uporządkowanej wiedzy z zakresu kulturoznawstwa (albo kulturoznawstwa o wyraźnym sprofilowaniu) – jedynej dyscypliny naukowej wskazanej w uchwale Rady Wydziału oraz w Raporcie samooceny (s. 1) z nałożoną funkcją oświadczenia, do której powinno odnosić się efekty kształcenia. Wypracowywanie właśnie takich efektów na zajęciach wywodzących się z wielu dyscyplin naukowych dodatkowo komplikowało bardzo wyraźne (a na studiach I stopnia nawet dominujące) wzbogacenie ich zestawu efektami z obszaru nauk społecznych. Mimo braku tej spójności matryce zorientowane obszarowo prezentowały dość równomierny rozkład sygnatur EKO. Ów brak koherencji między przyporządkowaniem ocenianego kierunku studiów a efektami kształcenia w pewnym sensie zapowiadano w odniesieniu do II stopnia kształcenia. W sylwetce absolwenta tych studiów założono ukierunkowanie głównie na zjawiska współczesne i aktualne, charakterystyczne dla społeczeństwa informacyjnego i kultury tzw. nowych mediów. Akcentowano interdyscyplinarny charakter studiów (pomimo przypisania ich wyłącznie do dyscypliny kulturoznawczej), przez podkreślanie, że absolwent zapoznany jest z kanonem wiedzy z zakresu filozofii, antropologii, estetyki, socjologii, religioznawstwa, regionalistyki i językoznawstwa oraz różnych dziedzin sztuki i kultury popularnej, a ponadto z zasadami funkcjonowania oraz sposobami oddziaływania współczesnych mediów, fotografii i reklamy.

Rada Wydziału, zatwierdzając korekty w programach kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunkach „socjologia” oraz „kulturoznawstwo” przewidzianych do realizacji w roku akademickim 2015/2016, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa dot. KRK i z wytycznymi AGH, a także w Uchwale Rady WH AGH Nr 17/2015 z dnia 28 września 2015 r. będącej reasumpcją Uchwały Rady WH AGH Nr 11/2015 z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie programów kształcenia na studiach I i II stopnia obu kierunków w roku akademickim 2015/2016, nie zajęła stanowiska wobec tych tendencji rozmiągających się z jednoznaczną w tym dokumencie deklaracją powiązania efektów kształcenia z dyscypliną naukową kulturoznawstwa. W rezultacie podtrzymano niejasność w przyjęciu obszarów kształcenia na akredytowanym kierunku.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.3

ZNACZĄCO

2. Uzasadnienie oceny

Jednostka jest niekonsekwentna przy określaniu studiów ogólnoakademickich na kierunku kulturoznawstwo jako mieszczących się w dziedzinie nauk humanistycznych, przynależnych do obszaru wiedzy humanistycznej. Nawet w Raporcie samooceny kwalifikuje je jako jedno- lub

dwuobszarowe (odnoszące się do obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych).

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1. Opis stanu faktycznego

Efekty kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo o profilu ogólnoakademickim znalazły się w dwóch *Listach kierunkowych efektów kształcenia* dla studiów I i II stopnia. Wynika z nich, że efekty kształcenia zostały przypisane do dwóch obszarów – nauk humanistycznych i nauk społecznych. Dla studiów I stopnia udział efektów z obszaru społecznego wynosi aż 60,56%, zaś dla II stopnia – 36,21%. Mimo tych ewidentnych relacji w Raporcie samooceny deklarowano, że efekty kształcenia mają charakter spójny i w całości zawierają się w obszarze nauk humanistycznych (s. 53). Ta błędna ocena utrudnia definiowanie tożsamości kierunku (przejawiającą się także w autorefleksji władz jednostki, co wcześniej odnotowano). Korekta tego zaburzenia - choćby przez oficjalne określenie ocenianego kierunku jako dwuobszarowy - pozytywnie wpłynie na koncepcję jego rozwoju. Z powodu realnego umocowania akredytowanego kierunku w dwóch obszarach, założone w nim efekty kształcenia w obecnym stanie nie w pełni są spójne z efektami określonymi w KRK, bo nie pokrywają wielu obszarowych efektów kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, ważnych jednak na kierunku kulturoznawstwo (m.in. dla studiów I stopnia: KL1A_W13, KL1A_W14, KL1A_W15, KL1A_W22, KL1A_W23, KL1A_W25; KL1A_U06, KL1A_U17, KL1A_U23; dla II stopnia: KL2A_W12, KL2A_W13, KL2A_W14, KL2A_W15, KL2A_W17, KL2A_W22, KL2A_W25; KL2A_U06; KL2A_U17, KL2A_U23).

Poważne zastrzeżenie budzi nasycenie programu kształcenia treściami z różnych dyscyplin naukowych, choć reprezentujących dziedzinę nauk humanistycznych. Szerokie nakreślenie efektów kształcenia (w jakiejś mierze uwzględniające dyscypliny naukowe zatrudnionej kadry) może być źródłem marginalizacji kształcenia kulturoznawczego na AGH, na co wskazują też matryce zorientowane obszarowo, dowodzące braku bądź skąpej reprezentacji niektórych sygnatur EKO na II stopniu kształcenia (np. H2A_W01, H2A_W03, H2A_W08; H2A_U04, H2A_U06, H2A_U09, H2A_U10; H2A_K06).

Efekty kształcenia z obszaru nauk humanistycznych wywodzone z wielu dyscyplin naukowych w poważnym stopniu uzupełniały efekty przynależne do obszaru nauk społecznych (przypisane do dyscyplin: nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, socjologii, nauk prawnych), a nawet z obszaru nauk ścisłych bądź technicznych (dyscyplina informatyki).

W Tabelach odniesień kierunkowych w sposób jasny i szczegółowy rozpisano efekty kształcenia, a w zakresie poszczególnych przedmiotów powtórzono je w sylabusach, w których zawarto treści zajęć, zakładane efekty kształcenia, wymagania i sposoby sprawdzenia ich wypełnienia. Wszystkie te elementy pozwalają na rzetelną weryfikację efektów kształcenia. Odnotowany w sylabusach dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia i ich zharmonizowanie z ocenianym kryterium nie budzi zastrzeżeń.

Z wytycznymi *Listy kierunkowych efektów kształcenia* dobrze korespondują sylabusy poszczególnych przedmiotów, przygotowane bardzo starannie, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych przedmiotów oraz typów zajęć. W każdym z nich zawarto Opis efektów kształcenia dla modułu zajęć (podano w nim powiązania z EKK oraz sposób weryfikacji efektów kształcenia), a także

matrycę efektów kształcenia w odniesieniu do form zajęć (z wyszczególnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na nich kształtowanych).

Zestaw efektów kształcenia, choć źródłowo wieloraki, umożliwia pozyskanie dostatecznego przygotowania do podejmowania prac badawczych i kontynuowania edukacji, przede wszystkim zaś zwiększa atrakcyjność absolwentów kierunku na rynku pracy, zwłaszcza w zakresie technologii multimedialnej.

Podobnego zdania byli studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym – ich zdaniem sylabusy oraz efekty kształcenia wraz z ich opisem stanowią rzetelne i cenne źródło wiedzy o przedmiocie. Ponadto efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku uwzględniają zdobywane przez nich umiejętności praktyczne, umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz pozwalają na dalszą edukację.

W jednostce nie jest prowadzone kształcenie nauczycieli.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.4

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Brak spójności między przyporządkowaniem kierunku do jednego obszaru kształcenia (nauk humanistycznych) a odniesieniem efektów kierunkowych do dwóch obszarów kształcenia (nauk humanistycznych i nauk społecznych). Należy zweryfikować efekty kierunkowe i dostosować matrycę do tej korekty.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile

	odrębne przepisy nie stanowią inaczej.* 1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.* 1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. 1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.
	1. Opis stanu faktycznego (1.5.1) Nie dotyczy (1.5.2) Dobór treści programowych w zasadzie jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, a sylabusy poświadczają, że na zajęciach uwzględnia się aktualny stan wiedzy przedmiotowej. Należy jednak podkreślić, że dyskusyjny jest zestaw nauczanych przedmiotów, nawet przy akceptacji poglądu o braku stabilnej struktury w kulturoznawstwie (u swego zarania było ono wielodyscyplinową nauką o kulturze i w Polsce taką nadal pozostaje), czy też przy aprobachie założenia, że zestaw przedmiotów wynika z przyjęcia ewolucjonistycznej definicji kultury opartej na wyliczeniu jej dziedzin lub jej działów. Taka koncepcja zmusza do dokonywania wyboru, który zawsze będzie niepełny. Dlatego kulturoznawcy odżegnują się od sumarycznego pojęcia kultury. Dobór treści programowych w ramach kulturoznawstwa powinien ujawniać jakąś koncepcję kultury (antropologiczną, społeczno-regulacyjną, autonomiczną), według której dane kulturoznawstwo łączy różne fragmenty kultury we wspólną całość programową. Tego aspektu integrującego interdyscyplinarność trudno się dopatrzeć. Poza tym treści przedmiotów (których fragmenty po nadaniu im jakiejś jedności mogłyby tworzyć akredytowane „kulturoznawstwo”) bezpośrednio odwołują się do doświadczeń innych kierunków studiów humanistycznych, obejmujących swym zainteresowaniem również zagadnienia kultury, o czym świadczą treści podane w sylabusach (np. <i>Podstawy filozofii</i>, rozpisane na wykład poświęcony prezentacji podstawowych koncepcji filozoficznych w ujęciu historycznym i na ćwiczenia podejmujące analizę tej samej tematyki, przyjmując perspektywę filozofa bez widocznych przejawów nachylenia do zagadnień filozofii kultury). Co więcej, gdyby paradygmat kulturoznawczy miał dominujące znaczenie, inne byłyby relacje godzinowe na studiach I stopnia między poszczególnymi przedmiotami z kanonu i modułu podstawowego. W obecnym projekcie np. na <i>Teorie kultury</i>, przecież przedmiot z kanonu, przeznaczona jest zaledwie 28 godzin przy 3 punktach ECTS (tyle, ile na <i>Teorie literatury</i>, <i>Językoznawstwo</i> czy na <i>Religioznawstwo</i>, to ostatnie jest jednak notowane o 1 punkt ECTS wyżej), a na <i>Podstawy filozofii</i> 56 godzin przy 5 punktach ECTS, tyleż samo na <i>Historię i teorie sztuki</i>, czy na <i>Medioznawstwo</i> zajmujące 42 godziny i 4 punkty ECTS. Większa liczba godzin wynika przecież z założonych preferencji, na przedmiocie z większą pulą godzin można przekazać więcej wiadomości, rozwinąć kompetencje studentów czy zweryfikować wypracowane umiejętności, kosztem innych zagadnień. Absolwent ma jednak szansę rozwinąć kompetencje w obszarze wiedzy ogólnohumanistycznej w perspektywie komparatystycznej.

(1.5.3) Samodzielne uczenie się studenta obejmuje przygotowanie do zajęć, kolokwium, sprawdzianów i egzaminów, zapoznanie się z wymaganą literaturą, przygotowanie prac zaliczeniowych semestralnych i etapowych, zbieranie materiałów do pracy dyplomowej, jej pisanie i obronę. Na studiach I stopnia prowadzone jest seminarium dyplomowe w wymiarze 54 godzin, na studiach II stopnia proseminarium i seminarium o łącznej liczbie 70 godzin. Formy pracy aktywizujące studentów rozwijają kompetentni specjaliści i praktycy prowadzący zajęcia praktyczne i warsztatowe. W sylabusach nie uwzględnia się metod dydaktycznych stosowanych na zajęciach, ale ich zadekretowane formy są zróżnicowane (wykłady, ćwiczenia, warsztaty, seminaria, praktyki). Wysokie oceny wystawiane nauczycielom akademickim przez studentów podczas ankietyzacji, a także ściśle przestrzegany harmonogram hospitacji potwierdzających wysokie kompetencje dydaktyczne kadry pozwalają stwierdzić, że stosowane metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Także pytani o te kwestie studenci potwierdzili, że w procesie kształcenia stosowane są różnorodne metody. Ich dobór jest dostosowany do założonych efektów kształcenia

Do prowadzenia samodzielnych badań przez studentów dobrze przygotowuje moduł przedmiotów metodologicznych na I i II stopniu studiów. Studenci są wspierani przy organizacji naukowych konferencji studenckich, przy przygotowywaniu do druku materiałów będących pokłosiem tych spotkań, przy organizacji wystaw, przy realizacji projektów badawczych prowadzonych przez koła naukowe. Studenci II stopnia biorą udział we wspólnych badaniach grantowych z promotorami.

A zatem w jednostce stosuje się metody kształcenia uwzględniające samodzielne uczenie się studentów i aktywizujące formy pracy z nimi. W programie występują zajęcia dobrze przygotowujące studentów do prowadzenia badań, funkcjonują też fora, na których mogą oni prezentować wyniki swoich badań.

(1.5.4) Czas trwania kształcenia (6 semestrów na I poziomie i 4 na II) umożliwia realizację treści programowych formujących niezbędną wiedzę i umiejętności do wykonywania zawodu w wybranej sferze życia kulturalnego i społecznego. Jest też on dostosowany do założonych efektów kształcenia, co znaczy, że obciążenia studentów na poszczególnych latach studiów na ogół logicznie wynikają z planów studiów. Zbyt duże – z pozoru - wymagania lekturowe na niektórych przedmiotach, nieadekwatne do liczby godzin zajęciowych lub do punktacji ECTS (np. Językoznawstwo i semiotyka, Kultura popularna i audiowizualna, Medioznawstwo), znajdują wytłumaczenie w fakcie, że w większości proponowanych prac zaledwie niektóre rozdziały wymagają lektury.

(1.5.5) Z formalnego punktu widzenia program studiów na obu poziomach kształcenia został przeliczony na właściwą liczbę punktów ECTS. Dobry poziom standaryzacji ECTS przejawiający się we względnej równowadze punktowej odnotowano na I poziomie kształcenia. Tzw. nożyce punktacji mieszczą się w granicach 1 punktu. Natomiast na II stopniu studiów niepokoi wewnętrzne przyporządkowanie punktów do konkretnych przedmiotów, sprawiające wrażenie oderwanego od kierunku studiów, liczby godzin dydaktycznych i formy zajęć (dla przykładu: *Religia jako element kultury, aspekty globalne i lokalne* – 28 godz. wykładu za 5 punktów a *Metodologia badań kulturoznawczych* – 70 godz. [28 wykładu i 42 ćwiczeń] za 6 punktów, z kolei *Obraz powielony – grafika w historii komunikacji wizualnej* – 28 godz. wykładu za 2 punkty, tyle samo, co za *Socjologię i antropologię Internetu* – trwającą 56 godz. [28 wykładu i 28 ćwiczeń]. W wielu sylabusach rozpisano bilans punktów ECTS. Wątpliwości budzą wyliczenia godzinowe niektórych przedmiotów, nie zawsze jest jasne, dlaczego przewiduje się znacznie odbiegające od siebie godziny na pracę własną studenta, opracowanie eseju lub projektu zaliczeniowego czy przygotowanie się do kolokwium, gdy są porównywalne wykazy lektur.

Moduły zajęć przewidzianych w programie kulturoznawstwa powiązane są z badaniami naukowymi wykładowców. Dotyczy to m.in. przedmiotów: *Historia sztuki, Obraz powielony, Filozofia kultury, Etnografia, Kultura popularna, Język reklamy, Mitologie kultury popularnej, Religioznawstwo, Medioznawstwo, Muzealnictwo, Filmoznawstwo, Językoznawstwo i semiotyka* oraz przedmiotów metodologicznych i zajęć seminaryjnych. W rezultacie ponad połowa punktów ECTS jest realizowana w ramach przedmiotów powiązanych z badaniami naukowymi (na studiach I stopnia - 98 punktów na 180, a II stopnia - 79 lub 82 w zależności od specjalności na 120). Związek z badaniami jest udokumentowany w sylabusach. Niewątpliwie więc dopracowania wymaga

standaryzacja punktacji ECTS na II stopniu studiów.

(1.5.6) Możliwość tworzenia własnej ścieżki edukacyjnej przez studentów jest dość ograniczona z uwagi na brak specjalności w obecnie realizowanym programie studiów I stopnia oraz uruchomienie tylko 1 specjalności (mimo przygotowania nowego programu specjalności do wyboru) na II stopniu kształcenia z powodu niskiego naboru kandydatów (*Komunikacja wizualna i projektowanie graficzne* wprowadzona na I roku, a na II roku kontynuowana jako *Projektowanie graficzne w kulturze nowych mediów*).

Wymóg zapewnienia studentom elastyczności doboru modułów kształcenia w praktyce trudny jest do realizacji, ale rachunkowo osiągalny za sprawą przedmiotów fakultatywnych wykładanych w języku polskim i obcym, a przewidzianych w programie kształcenia na różnych latach studiów, wysoko punktowanych a swobodnie wybieranych proseminariów i seminariów dyplomowych oraz oddzielnie punktowanej pracy dyplomowej. Szanse osiągnięcia należnego indeksu zwiększa także wybór przedmiotów z listy ogólnouczelnianej, a także lektoratów języków obcych, zajęć z wychowania fizycznego, praktyk zawodowych oraz zajęć warsztatowych. Program studiów został zatem formalnie dopasowany, aby stosunek liczby punktów ECTS realizowanych w ramach modułów obieralnych do punktacji zajęć obowiązkowych był zgodny z wymaganym minimum.

(1.5.7) Formy zajęć dydaktycznych przewidzianych w programie studiów są różnorodne i dobrze dostosowane do charakteru danego przedmiotu. Zachowane zostały racjonalne proporcje między wykładami, ćwiczeniami, zajęciami warsztatowymi i seminariami, co sprzyja osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia sprzyja też stosowna liczebność grup. Została ona ustalona w uchwale Senatu, w obecnym stanie bywa ona zbliżona do minimalnych granic liczby studentów w grupie. Tę ocenę potwierdziły obserwacje poczynione podczas hospitacji - zajęcia dydaktyczne prowadzone były w salach dostosowanych do liczby uczestników.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym także bardzo wysoko ocenili różnorodność form prowadzenia zajęć, dostrzegając, że skłaniają one zarówno do zespołowego, jak i indywidualnego doskonalenia ważnych umiejętności. W opinii studentów organizacja zajęć oraz liczebność grup ćwiczeniowych pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Podobnie pozytywnie studenci oceniali proporcję oraz kolejność różnych form zajęć – przechodzą oni od zajęć teoretycznych do bardziej praktycznych, takich jak zajęcia terenowe, dopiero w kolejnych semestrach, po nabyciu wiedzy potrzebnej do właściwej analizy faktów.

Na akredytowanym kierunku dotąd nie prowadzi się kształcenia na odległość, choć kadra na tę okoliczność została już przeszkolona.

Zajęcia hospitowane przez członków ZO były prowadzone w formie wykładu i ćwiczenia. Wszyscy nauczyciele prezentowali dobre przygotowanie merytoryczne. Stosowali też różne metody dydaktyczne: wykład z elementami dyskusji, wykład z prezentacją multimedialną. Na hospitowanych ćwiczeniach w słabszym stopniu aktywizowano studentów, bo prowadzono je w formie wykładu z zastosowaniem metody podającej – objaśnienie i wyjaśnienie.

(1.5.8) Zgodnie z programem „kulturoznawstwa” obowiązek zrealizowania praktyki w wymiarze 3 tygodni (60 godzin) mają studenci I stopnia. Wybierają oni praktyki z listy propozycji dostępnej na stronie internetowej WH. W wyjątkowych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na praktykę w innym miejscu, pod warunkiem, że wybrana placówka realizuje cele i efekty kształcenia, co student dokumentuje specjalnym sprawozdaniem opiekunowi praktyk. Zaliczenie praktyk jest warunkiem zaliczenia IV semestru studiów. Bardzo jasno określono podstawę uzyskania zaliczenia z odbytego stażu (m.in. formularz realizacji praktyk z potwierdzeniem zakładowego opiekuna praktyk, zaopiniowany dzienniczek praktyk). Dokumenty te pozwalają na weryfikację założonych efektów kształcenia. Efekty kształcenia i metody ich weryfikacji opisują Zasady Organizacji, Odbywania i Zaliczania Praktyk. Staże dają możliwość zastosowania wiedzy w praktyce, a także zdobywania nowych umiejętności i kompetencji, ale przede wszystkim otwierają perspektywy przyszłego zatrudnienia. Jest to w dużej mierze wynikiem tego, że jednostka zapewnia właściwą organizację praktyk oraz jasno określa efekty kształcenia i metody ich

weryfikacji. Także studenci wysoko ocenili obowiązujący system praktyk, w tym określone dla praktyk efekty kształcenia. Zasady oraz metody weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są – ich zdaniem - sprawiedliwe i przejrzyste.

(1.5.9) Program studiów przewiduje przedmioty fakultatywne w językach obcych, co sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. W ostatnich trzech latach prowadzono od 9 do 14 takich kursów rocznie. Zajęcia te prowadzą zarówno pracownicy Wydziału, goście krajowi, jak i wykładowcy z zagranicy (zazwyczaj 4 profesorów wizytujących prowadzi po dwa 30-godzinne kursy; zapraszani są również uczeni z zagranicy na otwarte wykłady gościnne). Kursy profesorów wizytujących adresuje się zarówno do własnych studentów, jak i obcokrajowców kształcących się na Wydziale w ramach programów międzynarodowych. Studenci podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym wyrażali się bardzo pochlebnie o ofercie fakultatywnych przedmiotów w języku obcym, uznając ją za ciekawą i bogatą. Warto dodać, że studenci są zobowiązani do zaliczenia co najmniej jednego przedmiotu w języku obcym na każdym stopniu kształcenia (w tym kontekście na podkreślenie zasługuje też fakt, że w zgodnej opinii studentów nauczanie języka obcego jest prowadzone na wysokim poziomie i – co ważne – obejmuje również zagadnienia z zakresu kulturoznawstwa). WH organizuje też zajęcia seminaryjne dla studentów z Programu Erasmus+ (na AGH przyjmuje się studentów z zagranicy, głównie z Ukrainy – obecnie na „kulturoznawstwie” kształcą się 11 studentów ukraińskich). Pracownicy jednostki organizują dwie szkoły letnie: dla studentów z Meksyku oraz Niemiec. Na nieco mniejszą skalę pracownicy wizytowanego kierunku prowadzili wykłady oraz inne zajęcia za granicą.

Do umiędzynarodowienia procesu kształcenia przyczyniają się też programy międzynarodowe : LLP Erasmus, Erasmus +, Program Stypendialny UNESCO, Berlin European Studies Program (FU-BEST), za pośrednictwem których prowadzi się wymianę studencką i staże pracowników. Uczelnia prowadzi również wymianę studentów i pracowników z zagranicznymi ośrodkami akademickimi (m.in. z Uniwersytetem Świętych Cyryla i Metodego w Skopje, z Uniwersytetem Karola w Pradze, Czechy).

2. Ocena spełnienia kryterium 1.5 z uwzględnieniem kryteriów od 1.5.1. do 1.5.9

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Program studiów dla ocenianego kierunku, pomimo podejmowanych modyfikacji procesu kształcenia i jego monitorowania przez zespoły odpowiadające za realizację procesu kształcenia, jest niespójny z ustanawianą w uchwałach Rady Wydziału oraz deklarowaną w Raporcie samooceny (s. 1) koncepcją kształcenia kulturoznawczego jako studiów jednoobszarowych. Program faktycznie łączy efekty kształcenia przynależne do dziedzin nauk humanistycznych i społecznych, ma więc charakter dwuobszarowy, co stwierdza się wyraźnie w innym miejscu Raportu samooceny (s. 60). Owa deklaratywność powoduje, że dobór treści kształcenia na ocenianym kierunku nie w pełni jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia.

Zdarza się, że o treściach programowych i hierarchii ważności przedmiotów decyduje bardziej perspektywa innych dyscyplin, wyjściowych dla zatrudnionej kadry niż paradygmat kulturoznawczy. Dopracowania wymaga standaryzacja punktacji ECTS na II stopniu studiów.

Jednostka z trudem i tylko formalnie zapewnia studentom elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze stanowionym przepisami prawa. Kłopoty wynikają z braku specjalności w ofercie programowej dla I stopnia studiów, albo z okoliczności niezależnych od jednostki, przede wszystkim z niskiego naboru kandydatów. Pomimo tych problemów, a także braku zapewnienia dostatecznej elastyczności w doborze modułów kształcenia, jednostka umożliwia uzyskanie kwalifikacji odpowiadających realiom obecnego rynku pracy.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku

umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1. Opis stanu faktycznego

(1.6.1) Rekrutacja na „kulturoznawstwo” jest zgodna z wewnętrznymi regulacjami Uczelni i zapewnia właściwy dobór kandydatów. Kolejność przyjęć określa wskaźnik ustalany na podstawie stosownego współczynnika punktów. Na studia I stopnia przeliczane są wyniki egzaminu maturalnego. W rekrutacji na studia II stopnia wskaźnik wyliczany jest na podstawie średniej ocen uzyskanych na studiach I stopnia oraz oceny z egzaminu kierunkowego lub wstępnego. Zasady rekrutacji nie zawierają jakichkolwiek ustaleń o charakterze dyskryminacyjnym. Za pomocą świadomie prowadzonej polityki informacyjnej i promocyjnej (m.in. patronat nad klasą licealną) władze jednostki starają się zapewnić dopływ kandydatów o odpowiednich - z punktu widzenia zakładanych efektów kształcenia - kwalifikacjach i zainteresowaniach. Rozmiary rekrutacji w pełni odpowiadają potencjałowi dydaktycznemu jednostki.

(1.6.2) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Uchwała nr 70/2015 Senatu AGH z dnia 27 maja 2015 r. W celu ich potwierdzenia efektów składa pisemny wniosek. Do poświadczenia każdego modułu zajęć (lub pojedynczej ich formy wchodzącej w jego skład) wymagany jest oddzielny wniosek. W razie złożenia kilku wniosków każdy z nich podlega osobnemu rozpoznaniu. Do wniosku dołącza się dokumenty opisujące doświadczenie życiowe i zawodowe wnioskodawcy, także pozwalające ocenić uzyskane efekty uczenia się oraz portfolio.

W uzasadnieniu wniosku student zobowiązany jest wykazać, że istnieje zbieżność programu ukończonego kursu, szkolenia, praktyki czy wolontariatu z efektami kształcenia wskazanymi w sylabusie modułu zajęć. Merytorycznej analizy wniosku dokonuje Wydziałowa Komisja Weryfikująca Efekty Uczenia się (WKW), która sporządza protokół w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się. W rezultacie student otrzymuje ocenę końcową i przypisywane są mu punkty ECTS. Jeśli weryfikacji podlegały tylko pojedyncze formy zajęć w module student otrzymuje ocenę częściową, a punktów ECTS nie przypisuje się.

Termin rozpoczęcia przyjmowania wniosków w sprawie potwierdzania efektów uczenia się został określony przez AGH na 1 stycznia 2016 r.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem od 1.6.1 do 1.6.2

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Zasady i procedury postępowania rekrutacyjnego, w tym dobór kryteriów rekrutacji na WH, nie budzi wątpliwości. Zapewniają one właściwy dobór kandydatów na studia, nie zawierają przepisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów, oparte są na zasadzie równych szans w podjęciu kształcenia. Na ocenianym kierunku istnieje możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność,

wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Opis stanu faktycznego

(1.7.1) System weryfikacji efektów kształcenia wyrasta z tradycji akademickiej. Jego zasady wyłożone są w *Regulaminie studiów AGH* obowiązującym od 1 października 2015 r. (dokument jest dostępny w wersji papierowej i elektronicznej). W sylabusach podane są metody weryfikacji efektów przedmiotowych.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia to: egzaminy końcowe, kolokwia, testy kontrolne, aktywność na zajęciach, udział w dyskusji, projekty, prezentacje, referaty, eseje, sprawozdania, raporty. Zróżnicowanie form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia w modułach wynika z konieczności sprawdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji. Wieloetapowy system weryfikacji założonych efektów kształcenia sprzyja kompleksowej ocenie stopnia ich osiągnięcia na I i II poziomie studiów.

Egzamin dyplomowy ma charakter komisyjny. Zajęcia z zakresu języka obcego kończą się egzaminem na poziomie B2+ (na studiach II stopnia), jednak obejmują również pisanie prac i odpowiedzi ustne w trakcie lektoratów oraz opracowywanie referatów ułatwiających sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów w tym zakresie.

Konsultacje wykładowców ze studentami są formą wspomagania studentów w procesie uczenia się i pogłębiania umiejętności prowadzenia badań; na ćwiczeniach i zajęciach warsztatowych wykładowca zwraca uwagę na kształtowanie umiejętności pracy w zespole, a na seminarium - na konieczność prowadzenia samodzielnych badań i analiz teoretycznych koniecznych do przygotowania pracy dyplomowej, pisanej pod opieką promotora - w recenzjach prac winny znaleźć się elementy weryfikacji efektów kształcenia.

Wylosowane prace etapowe oraz dyplomowe rozmaicie dokumentowały poziom weryfikacji efektów kształcenia. Niektóre prace etapowe były sprawdzane wnikliwie z rozpisaniem uwag, co pozwalało na zadowalającą weryfikację efektów. Kontrola innych – jak można było zauważyć - pozostawała na słabszym poziomie. Podobnie niejednorodny obraz weryfikacji efektów budowały recenzje prac dyplomowych i pytania zadawane na egzaminie dyplomowym. Jedne opinie były merytorycznie wyczerpujące, inne zdawkowe. Jedne prace w pełni odpowiadały treściom kulturoznawczym, były więc zgodne z kierunkiem studiów, ale też niektóre nie miały charakteru kulturoznawczego ani pod względem problematyki, ani metodologii, wobec czego nie pozwalały na weryfikację efektów. Pytania zadawane na egzaminie dyplomowym ściśle łączyły się z pracą, co osłabiało możliwości kontrolne, bądź wykraczały poza jej tematykę w celu sprawdzenia wiedzy kierunkowej.

System sprawdzania i oceniania stosowany na WH jest rokrocznie monitorowany (Załącznik do protokołu posiedzenia Rady WH AGH z 29 czerwca 2015 r. oraz Załącznik nr 15).

(1.7.2) System weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i wiarygodny, gdyż do każdego efektu kształcenia określonego w sylabusach jest przypisana forma jego weryfikacji, przekładająca się na wymagania określające ocenę końcową modułu. W sylabusach podane są też kryteria oceny, co pozwala na porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Transparentność systemu sprawdzania i oceniania opiera się na publikowaniu treści sylabusów na stronie internetowej WH na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć. Na pierwszych zajęciach prowadzący przedmiot dodatkowo informuje o warunkach jego zaliczenia i podaje kryteria oraz sposób obliczania oceny końcowej. Wykonywane podczas realizacji przedmiotu prezentacje, referaty i testy są omawiane na zajęciach. Przed końcem semestru ogłaszany jest harmonogram sesji egzaminacyjnej. Praca dydaktyczna nauczycieli akademickich monitorowana jest w ankiecie studenckiej oceniającej jego pracę. Weryfikacja osiąganych efektów kształcenia odbywa się przez kontrolę i monitoring sylabusów przedmiotowych pod kątem programu nauczania, również w zakresie ich zgodności z wytycznymi KRK oraz przez hospitację zajęć, wreszcie przez monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów. Członkowie gremiów odpowiadających

za jakość kształcenia na wspólnych posiedzeniach dokonują analizy programów studiów, adekwatności metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla danych modułów, związku pomiędzy prowadzonymi przedmiotami a aktywnością naukowo-badawczą oraz prawidłowego wyliczenia nakładu pracy studenta i punktacji ECTS (raport przedstawiany bywa na posiedzeniu Rady Wydziału).

Wylosowane prace etapowe oraz dyplomowe były na ogół oceniane adekwatnie do ich poziomu, choć też niekiedy wystawiano oceny zawyżone.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.7. z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2.

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Stworzony w jednostce system sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się, bezstronność i obiektywizm w ocenianiu oraz równe traktowanie wszystkich studentów przy ocenie stopnia osiągnięcia przez nich zakładanych efektów kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia jest więc przejrzysty, wiarygodny i transparentny. Obowiązujące metody weryfikacji są adekwatne do formy zajęć dydaktycznych oraz realizowanej tematyki.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia – ocena ZNACZĄCA

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2

publikacje naukowe członków kadry ocenianego kierunku mieszczą się obszarze wiedzy humanistycznej, w niewielkim jednak stopniu w zakresie dyscypliny kulturoznawstwo, do której odnoszą się efekty kształcenia związane z realizowanym programem;
polityka kadrowa władz jednostki jest jednak nieefektywna w zakresie takiego doboru kadry, by jej badania i dorobek wzmacniały kulturoznawczą tożsamość kierunku;
związek badań prowadzonych w Katedrze Kulturoznawstwa i Filozofii jest dość słabo związany z dyscypliną naukową kulturoznawstwo, do której odnoszą się efekty kształcenia.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2

2.1: Należy dążyć do ścisłego powiązania badań i publikacji kadry z dyscypliną kulturoznawstwo, aby dorobek pracowników kulturoznawstwa w większym stopniu budował kulturoznawczą tożsamość kierunku;

2.2: zwrócić uwagę na właściwy, zgodny z potwierdzonymi dorobkiem i kompetencjami merytorycznymi nauczycieli akademickich, przydział zajęć;

2.3: prowadzić politykę kadrową umożliwiającą zbudowanie kadry naukowo-dydaktycznej o kompetencjach w zakresie wiedzy o kulturze potwierdzonych dorobkiem i realizowanymi badaniami naukowymi;

należałoby rozważyć przekształcenie studiów na ocenianym kierunku w studia dwuobszarowe zgodnie z efektami kształcenia, które wyraźnie wskazują, że to „kulturoznawstwo” ewoluuje w stronę medioznawstwa. Oznacza to w konsekwencji zatrudnienie i włączenie do minimum kadrowego większej liczby nauczycieli akademickich o kompetencjach z zakresu takich dyscyplin nauk społecznych, jak nauki o poznaniu i komunikacji oraz nauki o mediach;

2.4: należy tak zorganizować badania prowadzone przez kadrę kierunku, by były one ściślej związane z problematyką kulturoznawstwa.

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich

stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

1. Opis stanu faktycznego

Wśród 13 pracowników naukowo-dydaktycznych tworzących minimum kadrowe ocenianego kierunku brak osób posiadających dyplom, a przede wszystkim dorobek z zakresu dyscypliny kulturoznawstwo. W tym 5 osób to przedstawiciele dyscypliny filozofia, 2 – historia, 2 – religioznawstwo, 2 – językoznawstwo i 2 – historia sztuki; ich dorobek mieści się w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych, w których został umieszczony oceniany kierunek, w większości wypadków nie ma jednak bezpośredniego i oczywistego związku z dyscypliną kulturoznawstwo, choć w tytułach wielu prac członków minimum kadrowego termin „kultura” się pojawia. Należy zatem stwierdzić, że dorobek pracowników wchodzących w skład minimum kadrowego zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy humanistycznej, zasadnicze wątpliwości budzi jednak możliwość realizacji programu w zakresie dyscypliny kulturoznawstwo. I nie zmienia tego fakt, że studia kulturoznawcze są ze swej natury interdyscyplinarne, a dyscypliny naukowe reprezentowane przez członków minimum dysponują narzędziami do badań nad kulturą. Warto też wspomnieć, że w publikacjach z ostatnich lat widać tendencję do ściślejszego wiązania ich problematyki i metodologii z wiedzą o kulturze. Struktura kwalifikacji minimum kadrowego spełnia wymagania dotyczące profilu akademickiego studiów - znajduje się w niej 6 samodzielnych pracowników naukowych (3 profesorów i 3 doktorów habilitowanych) oraz 7 pracowników ze stopniem doktora. Liczba członków minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów (1:17) jest zgodna z ustawowymi wymogami.

2. Ocena kryterium 2.1

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Struktura kwalifikacji i dorobek kadry tworzącej minimum kadrowe spełniają wymagania związane z profilem ogólnoakademickim studiów; publikacje naukowe członków tej kadry mieszczą się w obszarze wiedzy humanistycznej, w bardzo niewielkim jednak stopniu w zakresie dyscypliny kulturoznawstwo, do której odnoszą się efekty kształcenia związane z realizowanym programem.

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

1. Opis stanu faktycznego

Kompetencje naukowe i dydaktyczne kadry nie budzą wątpliwości - są to nauczyciele akademicy o dużym doświadczeniu dydaktycznym i bogatej wiedzy; walory te podkreślali studenci i absolwenci kierunku na spotkaniach z Zespołem Oceniającym. Dorobek większości pracowników, zwłaszcza tworzących minimum kadrowe, jest znaczący: monografie, części prac i artykuły publikowane w pracach i pismach naukowych zarówno polskich, jak i zagranicznych. Dorobek ten mieści się zasadniczo albo w dziedzinach i dyscyplinach potwierdzonych dyplomami i dorobkiem kadry naukowo-dydaktycznej (filozofia, historia, religioznawstwo, językoznawstwo, socjologia), albo – w mniejszym stopniu - ewoluuje w stronę nauk o poznaniu i komunikacji oraz nauk o mediach, zgodnie zresztą z koncepcją kształcenia i specjalnościami realizowanymi na ocenianym kierunku. Ewolucja ta zmierza zatem w stronę dyscyplin z obszaru nauk społecznych - w Raporcie samooceny znalazło się stwierdzenie, że „program studiów ma charakter dwuobszarowy” (s. 60), choć został on przyporządkowany tylko do obszaru nauk humanistycznych. Dorobek większości pracowników ocenianego kierunku wykazuje jednak nikły związek z „wiedzą o kulturze” jako dyscypliną nauk humanistycznych, co jest zrozumiałe zważywszy, że wśród prowadzących zajęcia nauczycieli

akademickich spoza minimum kadrowego przeważają osoby z dyplomami z obszaru nauk społecznych (głównie socjologów). Zdarzają się też przypadki niewłaściwego przydziału niektórych zajęć, nieadekwatnego do kompetencji merytorycznych danego nauczyciela akademickiego (głównie spoza minimum kadrowego), np. *Literatura we współczesnej kulturze*, *Historia kultury polskiej*, *Kultura popularna i audiowizualna*; *Metodologia badań kulturoznawczych*; dotyczy to też obsady niektórych zajęć pod nazwą *Współczesne teorie metodologiczne* oraz *Współczesne teorie antropologiczne*. W programie studiów I i II stopnia są liczne przedmioty z zakresu nauk o poznaniu i nauk o mediach (ze szczególnym uwzględnieniem nowych mediów), które prowadzą niekiedy historycy, filozofowie, językoznawcy, socjologowie, politolodzy, ale w dorobku z ostatnich lat tylko u niektórych z nich pojawiają się publikacje z zakresu nauk o poznaniu i komunikacji oraz nauk o mediach. Zajęcia praktyczne i warsztatowe natomiast prowadzą na ogół kompetentni praktycy i specjaliści.

2. Ocena kryterium 2.2 ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych, kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu, kadry i efektów kształcenia; dorobek większości nauczycieli akademickich jest luźno związany z realizowanym programem i założonymi dla niego efektami kształcenia.

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Opis stanu faktycznego

Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej na ocenianym kierunku teoretycznie są przejrzyste i powszechnie znane. W raporcie samooceny pisze się, że nowych pracowników zatrudnia się na podstawie konkursu zgodnie z potrzebami kształcenia i badań naukowych, realizowanych w jednostce; do prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym dobiera się specjalistów i ekspertów z zewnątrz o dużym doświadczeniu i potwierdzonych kompetencjach. W praktyce jednak polityka kadrowa jednostki nie okazała się w pełni efektywna, kadra naukowo-dydaktyczna ocenianego kierunku to reprezentanci różnych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych prowadzący swoje badania naukowe w ramach tych dyscyplin, ale nie zawsze nawet w luźnym związku z kulturoznawstwem. Wiele działań służy jednak weryfikacji kadry naukowo-dydaktycznej kierunku: sprawozdania z działalności naukowo-dydaktycznej, składane przez pracowników (co 2 lata); ocenianie przez studentów w ankietach ewaluacyjnych (corocznie); co dwa lata studenci oceniają warunki kształcenia (także pracownicy takie ankiety wypełniają). Na podstawie uchwały Rady Wydziału Humanistycznego wszyscy niesamodzielnicy pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają hospitacji (Zespół Oceniający zapoznał się z arkuszami hospitacyjnymi). Władze Wydziału oraz kierownicy katedr wspierają wysiłek naukowy pracowników, mobilizując do awansów naukowych, finansując publikacje „na stopień” oraz inne monografie i prace naukowe, a także udział w konferencjach krajowych, współfinansując zagraniczne wyjazdy naukowe i konferencje. Publikacje pracowników ukazują się m.in. w dwóch wysoko punktowanych pismach wydawanych na Wydziale Humanistycznym. Pracownicy mogą ubiegać się o granty wewnętrzne (do 50 tys. zł), uczestniczą też w organizowanych i finansowanych przez Uczelnię szkoleniach (kursach e-learningu, informatycznych, pozyskiwania grantów, pracownicy niesamodzielnicy – w szkoleniach dydaktycznych). Elementem systemu motywującego pracowników do rozwoju i premiującego najlepszych są nagrody rektorskie przyznawane (sporadycznie) za działalność naukowo-dydaktyczną i organizacyjną.

Jednostka posiada 6 umów o współpracy, podpisanych z zagranicznymi uczelniami. Zresztą władze Uczelni i Wydziału przywiązują dużą wagę do umiędzynarodowienia kadry, wspierając

finansowo oraz organizacyjnie naukowe i dydaktyczne wyjazdy zagraniczne pracowników, a także angażując zagranicznych naukowców do prowadzenia zajęć w jednostce (w ostatnich latach 11 gości z zagranicy prowadziło wykłady na Wydziale Humanistycznym). Tylko w ostatnich trzech latach 15 pracowników naukowo-dydaktycznych „kulturoznawstwa” wyjechało za granicę w ramach programu Erasmus. W bieżącym roku taki wyjazd planuje dwóch przedstawicieli kadry akademickiej ocenianego kierunku. Z rozmów prowadzonych z pracownikami naukowo-dydaktycznymi oraz Władzami jednostki wynika, że ograniczeniem dla rozwijania kontaktów międzynarodowych jest brak wystarczających środków finansowych.

2. Ocena kryterium 2.3

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników i wspierającą go finansowo oraz organizacyjnie, jest jednak nieefektywna w zakresie takiego doboru kadry, by jej badania i dorobek wzmacniały kulturoznawczą tożsamość kierunku.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

1. Opis stanu faktycznego

Wydział Humanistyczny tworzą cztery Katedry: Socjologii Ogólnej i Antropologii Społecznej; Politologii i Historii Najnowszej; Socjologii Gospodarki i Komunikacji Społecznej; Kulturoznawstwa i Filozofii (która jako jedyna na WH jest związana w całości z obszarem nauk humanistycznych). Wyraźny jest profil naukowo-badawczy Wydziału Humanistycznego zdominowanego przez katedry prowadzące badania w zakresie nauk społecznych, przede wszystkim socjologii oraz nauk o poznaniu i komunikacji. Temat badań statutowych Wydziału realizowany w ostatnich latach sformułowany został tak, że nawiązuje także do wiedzy o kulturze, brzmi bowiem *Wzory kultury społeczeństwa postindustrialnego. Geneza, zasoby, rozwój*. W ramach tych badań statutowych Katedra Kulturoznawstwa i Filozofii, prowadząca kierunek „kulturoznawstwo”, realizuje temat *Rozwój wzorców oraz form duchowości w komunikowaniu medialnym i międzykulturowym*. Dorobek naukowy kadry „kulturoznawstwa” z ostatnich lat pokazuje, że badania koncentrują się na filozoficznych, historycznych i socjologicznych analizach wzorów kultury codziennego, zwłaszcza religijnego życia oraz form niereligijnej duchowości. Powstałe w ostatnich latach prace są więc pokłosiem głównie filozoficznych i historycznych zainteresowań pracowników Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii. Oznacza to, że mieszczą się one w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych, wiążąc się jednak niebezpośrednio z dyscypliną kulturoznawstwo. W dorobku kilku pracowników Katedry pojawiają się publikacje, w których te zjawiska połączono z komunikowaniem społecznym i medialnym, a zatem problematyką zgodną z profilem ocenianego kierunku i jego „komunikologicznymi” specjalnościami, dorobek ten z kolei nie mieści się w obszarze nauk humanistycznych, do którego przyporządkowano oceniany kierunek.

2. Ocena spełnienia kryterium 2.4

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Katedra Kulturoznawstwa i Filozofii prowadzi badania w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych, w których osadzone są efekty kształcenia ocenianego kierunku; powiązanie tych badań z dyscypliną naukową kulturoznawstwo jest słabe.

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Opis stanu faktycznego

Rezultaty badań prowadzonych na kierunku „kulturoznawstwo” są w sposób niekwestionowany wykorzystywane w procesie kształcenia. Problematyka i wyniki tych badań stają się tematami modułów fakultatywnych i wykładów monograficznych (prowadzonych także w językach obcych), seminariów dyplomowych i proseminariów, prac etapowych i dyplomowych. Oznacza to, że prowadzone badania i ich efekty pozwalają wprowadzać nowe elementy do treści kształcenia kursowych ćwiczeń i wykładów; stają się inspiracją i tematami organizowanych w jednostce konferencji naukowych. Na studiach II stopnia, gdzie w programie znajdują się przedmioty przybliżające studentom z metodologię studiowanej przez nich dziedziny i dyscypliny, prowadzący przedstawiają także własny warsztat badawczy oraz metodologię poznaną w trakcie pracy badawczej. Kompetencje merytoryczne nauczycieli akademickich oraz ich doświadczenie warsztatowe umożliwiają projektowanie nowych specjalności na kierunku „kulturoznawstwo” (w ofercie Władz kierunku znajdują się m.in. dwie przygotowane w ostatnich latach specjalności: *Ochrona dóbr kultury i dóbr natury* oraz *Projektowanie graficzne w kulturze nowych mediów*).

2. Ocena kryterium 2.5

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Rezultaty badań prowadzonych przez nauczycieli akademickich tworzących kadrę kierunku „kulturoznawstwo” są z powodzeniem wykorzystywane praktyce dydaktycznej, bywają też impulsem do poszerzania oferty programowej kierunku, w tym tworzenia nowych specjalności.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia: ocena WYRÓŻNIAJĄCO

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3:

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i kulturalnym jest bardzo intensywna, wielokierunkowa i zróżnicowana w formie, prowadzona z pożytkiem dla obu stron. Interesariusze zewnętrzni mają realny wpływ na proces kształcenia na ocenianym kierunku.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3

Brak

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

1. Opis stanu faktycznego

Wizytowany kierunek bardzo ściśle współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym. Zespół Oceniający zapoznał się z obszerną dokumentacją obrazującą zakres i charakter tej współpracy. Na liście partnerów znajdują się m.in.: centra kultury, muzea, teatry, stacje radiowe i telewizyjne, organizacje pozarządowe, szkoły.

Relacje te są intensywne, sformalizowane i utrzymywane na kilku płaszczyznach. Dwa razy w roku spotyka się Rada Społeczna Wydziału Humanistycznego, której jednym z zadań jest monitorowanie programu i efektów kształcenia m.in. na kierunku „kulturoznawstwo”. W skład tego gremium wchodzi czterech przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Ich opinie uwzględniane są m.in. w pracach nad programem nowych kierunków i specjalności, co zostało

potwierdzone podczas niezwykle owocnego i budującego spotkania Zespołu Oceniającego z interesariuszami zewnętrznymi, reprezentującymi otoczenie społeczne, gospodarcze, a przede wszystkim kulturalne Krakowa. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym odbywa się także w ramach praktyk. Na jednej z dwóch list, przedstawionych Zespołowi Oceniającemu, znajduje się 25 instytucji kulturalnych i społecznych, z którymi Wydział Humanistyczny prowadzi stałą współpracę w zakresie praktyk zawodowych, przy czym charakter i profil działalności tych instytucji są adekwatne do programu i efektów kształcenia obowiązujących czy to na „socjologii”, czy „kulturoznawstwie”. Druga lista, o wiele dłuższa, to wykaz instytucji, w których studenci ocenianego kierunku odbywali praktyki w ostatnich pięciu latach. Znalazły się wśród nich instytucje społeczne, kulturalne, oświatowe, medialne i biznesowe; wykaz ten poprzedza uwaga, że współpraca ta ma często charakter stały, choć niesformalizowany lub potwierdzony jedynie listami intencyjnymi. Znane są przypadki zatrudniania studentów w tych instytucjach, w których odbywali oni praktyki. Z kolei kilkoro przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, na podstawie autorskich sylabusów z określonymi przez siebie modułowymi efektami kształcenia, prowadzi zajęcia na „kulturoznawstwie”. Aktywność studentów ocenianego kierunku jest dostrzegalna w życiu kulturalnym Krakowa - jako wolontariusze, stażyści i praktykanci współorganizują oni wydarzenia i imprezy kulturalne, festiwale, konferencje, uczestniczą w lokalnych projektach artystycznych i badawczych. Kulturoznawcy objęli patronatem krakowskie liceum o profilu matematyczno-fizycznym, w którym jedna z klas realizuje rozbudowany program historyczno-artystyczny. Niektórzy przedstawiciele kadry akademickiej z obu kierunków Wydziału Humanistycznego prowadzą gościnne wykłady w krakowskich szkołach średnich, z kolei uczniowie tych szkół są zapraszani na zajęcia i imprezy naukowe odbywające się na Wydziale lub w Uczelni. Przedstawiciele otoczenia zewnętrznego, na spotkaniu z Zespołem Oceniającym bardzo wysoko ocenili charakter, zakres i efektywność współpracy z Wydziałem Humanistycznym, szczególnie pozytywnie wypowiadali się na temat realnego wpływu na treści i efekty kształcenia.

2. Ocena kryterium 3.1.

WYRÓŻNIAJĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest rozbudowana, intensywna i w dużym stopniu ma charakter sformalizowany. Prowadzona jest ona z pożytkiem dla obu stron: przedstawiciele otoczenia zewnętrznego mają wpływ na program i efekty kształcenia, zaś studenci zdobywają cenne doświadczenie, a niekiedy i zatrudnienie w instytucjach współpracujących z jednostką, służą też oni pomocą interesariuszom zewnętrznym w realizacji ich zadań.

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Opis stanu faktycznego

Kierunek nie jest prowadzony we współpracy lub ze współudziałem podmiotów zewnętrznych.

2. Ocena kryterium 3.2.

Nie dotyczy

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogóln akademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych
ocena W PEŁNI

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4:

Infrastruktura dydaktyczno-naukowa jednostki umożliwia realizację założonych efektów kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4

Jakkolwiek infrastruktura spełnia warunki dla prowadzenia działalności dydaktycznej i naukowej oraz pozwala na realizację programu kształcenia, to jednak unowocześnienie bazy oraz poprawa jej estetyki z pewnością podniosłyby atrakcyjność kierunku.

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

1. Opis stanu faktycznego

Siedzibą obu kierunków Wydziału jest czteropiętrowy budynek, w którym „kulturoznawstwo” dysponuje siedmioma salami dydaktycznymi, w pełni wyposażonymi w system audiowizualny (w każdej sali jest m.in. rzutnik multimedialny, w jednej – dodatkowo tablica interaktywna), czterema salami wykładowymi (w jednej z nich jest zestaw kinowy), salą fokusową służącą do prowadzenia i nauki metodologii badań jakościowych. Gabinety profesorów pełnią zarazem funkcję pracowni ze specjalistycznymi zbiorami (Zespół Oceniający zapoznał się z Pracownią Badań Współczesnych Form Duchowości i jej zbiorami). Jednostka prowadzi studia o profilu ogólnoakademickim, na studiach II stopnia jednak realizuje obecnie specjalność z efektami kształcenia z zakresu nauk o komunikacji, co wymaga specjalistycznych programów komputerowych. Studenci korzystają z dwóch pracowni komputerowych (każda na 20 stanowisk) z komputerami wyposażonymi w specjalistyczne oprogramowanie (CorelDRAW Graphics Suite X7 Education License, ADOBE Photoshop Extended CS6 PL Win Edu); mają też dostęp do specjalistycznego laboratorium inżynierii dźwięku na innym wydziale oraz do Uczelnianego Centrum Mediów. W budynku są ułatwienia dla osób niepełnosprawnych: podjazdy, winda, toaleta na parterze. Do dyspozycji studentów oddano pokój socjalny oraz barek z ciepłymi daniami. Rada Samorządu Studentów WH urzęduje w osobnym pokoju. Nad infrastrukturą i bazą dydaktyczną budynku czuwa Dyrektor Administracyjny oraz informatyk. Duża część zbiorów Biblioteki Wydziałowej przeznaczona jest dla studentów „kulturoznawstwa”.

2. Ocena kryterium 4.1

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Infrastruktura dydaktyczna jednostki jest odpowiednia dla liczby i potrzeb studentów ocenianego kierunku; pozwala na realizowanie przez nich programu studiów oraz umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Jest również dostosowana do prowadzenia badań naukowych.

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

1. Opis stanu faktycznego

Wydziałowa Biblioteka liczy 15 000 woluminów i 27 tytułów specjalistycznych oraz czasopism o profilu humanistycznym. Biblioteka jest pełni skomputeryzowana - w czytelni znajduje się pięć stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu oraz specjalistyczny sprzęt dla osób niedowidzących. Zbiory Biblioteki Wydziałowej są systematycznie poszerzane zgodnie m.in. z konkretnymi wskazaniem nauczycieli akademickich i studentów. Władze Wydziału nie szczędzą nakładów na zwiększanie księgozbioru i wyposażenie biblioteki, zakupy te są w dużej części

finansowane ze środków zdobytych przez Wydział Humanistyczny w ramach konkursu *Grant o milion*, częściowo także z grantów realizowanych przez pracowników. Studenci „kulturoznawstwa” mają dostęp do licznych baz danych, m.in. Wirtualnej Biblioteki Nauki, Web of Science, ERIC (EBSCO), ProQuest, SCOPUS, EBRARY JSTOR, ScienceDirect, Wiley Online Library, Ibuk.pl. Biblioteka prowadzi obowiązkowe szkolenia dla studentów pierwszego roku ułatwiające korzystanie z jej zbiorów.

2. Ocena kryterium 4.2

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Część zbiorów Biblioteki Wydziałowej przeznaczona dla studentów „kulturoznawstwa” oraz oddane do ich dyspozycji bazy danych zaspokajają potrzeby w zakresie lektur wskazanych w sylabusach oraz niezbędnych do napisania pracy dyplomowej. Studenci mają ponadto możliwość korzystania z licznych krakowskich bibliotek, w tym z Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Władze Wydziału przywiązują należytą wagę do utrzymywania zasobów bibliotecznych i informacyjnych na wysokim poziomie.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość, aczkolwiek do takiej formy kształcenia się przygotowuje. Jeden z członków kadry kierunku został przeszkolony w zakresie e-learningu, służy więc pomocą nauczycielom akademickim korzystającym okazjonalnie w praktyce dydaktycznej z form e-learningu.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy
ocena W PEŁNI

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5

Udzielana na ocenianym kierunku pomoc dydaktyczna, naukowa i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu i społecznemu studentów, pozwala też im łatwiej odnaleźć się na rynku pracy.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5

Brak

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

1. Opis stanu faktycznego

Studenci wizytowanego kierunku korzystają z różnych form wsparcia w trakcie procesu kształcenia. Szczególnie cenią sobie ogromną wiedzę i doświadczenie praktyczne nauczycieli akademickich, co – jak sami stwierdzili - przekłada się też na odpowiednią jakość zajęć. Podkreślali szeroką możliwość kontaktowania się z wykładowcami, czy to za pośrednictwem poczty elektronicznej, czy w ramach częstych i owocnych konsultacji. Z uznaniem wypowiadali się na temat zawartości sylabusów, ocenili je jako dobrze przygotowane, zarówno pod względem formy, jak i treści. Podobnie wysoko oceniono zajęcia seminaryjne, a także wsparcie promotora w trakcie pisania pracy dyplomowej. Nie zgłaszano zastrzeżeń do procedury zapisów na semina oraz egzaminu dyplomowego.

Na uwagę zasługuje stricte naukowa aktywność studentów Wydziału Humanistycznego - w latach 2010-2014 wygłosili oni 45 referatów i przedstawili 5 posterów na ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach, opublikowali 13 monografii, 26 artykułów w czasopiśmie, 41 rozdziałów w monografiach, 25 recenzji w czasopiśmie oraz 13 tłumaczeń. Studenci „kulturoznawstwa” działają w czterech studenckich kołach naukowych, z których dwa (Kulturoznawcze Koło Naukowe i Filmoznawcze Koło Naukowe) związane są bezpośrednio z ocenianym kierunkiem. Studenci corocznie uczestniczą z referatami w grudniowych sesjach Kół Naukowych Pionu Górniczego, organizują co miesiąc spotkania naukowe i wyjazdy badawcze; ubiegają się, często z sukcesem, w ramach Koła Naukowego o tzw. granty rektorskie. Z pozyskanych w ten sposób środków w latach 2012-2015 zorganizowano trzy wyjazdy terenowe, które zaowocowały recenzowanymi publikacjami naukowymi. Jednostka przedstawiła bardzo bogaty wykaz publikacji naukowych, których autorami są studenci wizytowanego kierunku.

Także system pomocy materialnej na ocenianym kierunku funkcjonuje właściwie - na równych i przejrzystych zasadach. Studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich form pomocy przewidzianych w art. 173 u. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje są im doręczane wraz z pouczeniem o możliwości odwołania.

W sytuacjach kryzysowych i problemowych studenci mają do dyspozycji kilka skutecznych dróg działania. Z rozmów ze studentami wynikało, że dotychczas nie znaleźli się oni w sytuacji wymagającej tego rodzaju interwencji, ale zapewniali, że mieliby się do kogo zwrócić. Na Wydziale efektywnie funkcjonuje samorząd studencki, działający staroście roku, studenci mogą również przekazywać swoje uwagi bezpośrednio Władzom Wydziału.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.1

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka stwarza warunki sprzyjające naukowemu, społecznemu i zawodowemu rozwojowi studentów – jest to szeroka pomoc materialna, dydaktyczna i naukowa. Wszystko to służy osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych. Na szczególną uwagę zasługuje duża aktywność stricte naukowa studentów ocenianego kierunku, a także aktywność poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi.

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

1. Opis stanu faktycznego

Studenci dobrze oceniają możliwości związane z internacjonalizacją procesu kształcenia. Dokumentacja przedstawiona przez Władze Wydziału Humanistycznego potwierdza, że studenci uczestniczą w konferencjach międzynarodowych, programach badawczych oraz wyjazdach studyjnych. W ramach programu Erasmus+ zawarto 19 umów. W efekcie słuchacze „kulturoznawstwa” każdego roku przebywają jeden lub dwa semestry na uczelniach zagranicznych. W ostatnich 3 latach wyjechało 42 studentów, a w bieżącym zakwalifikowano do wyjazdu 14 osób. Z zagranicy gościło 5 stypendystów programu UNESCO. Do studentów zagranicznych adresowane są zajęcia w języku obcym, prowadzone specjalnie w niewielkich grupach seminaryjnych. Jednostka zaangażowana jest również w prowadzenie dwóch letnich szkół

dla studentów z zagranicy.

Studenci z uznaniem wypowiadali się na temat wsparcia, jakiego Uczelnia udziela w zakresie organizacji wyjazdów krajowych i zagranicznych. Informacje o możliwościach wymiany, w tym wymiany krajowej, przedstawiane są w gablotach, na stronach internetowych oraz podczas spotkań Władz Wydziału/kierunku ze starostami poszczególnych lat.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.2

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Władze jednostki wspierają udział studentów w krajowych i międzynarodowych programach wymiany, konferencjach, życiu naukowym.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka dba o kontakty studentów z przedstawicielami krajowego środowiska akademickiego – studenci mogą uczestniczyć w spotkaniach z gośćmi z innych ośrodków akademickich. Także intensywna i szeroka współpraca jednostki z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym sprzyja zaangażowaniu studentów w relacje z interesariuszami zewnętrznymi. Odbyna się to m.in. w ramach praktyk. Informacje o praktykach i stażach studenci mogą zaczerpnąć z Centrum Monitorowania Karier Zawodowych Uczelni, funkcjonującego już od 1999 r. Studenci doskonale znają działalność tej jednostki, wiedzą o organizowanych przez nią Targach Pracy, a zwłaszcza możliwości przeprowadzenia w Centrum konsultacji na temat planowania kariery zawodowej. Pierwsze informacje o Centrum studenci czerpią przede wszystkim z informatorów, które są im wręczane na pierwszym roku studiów. Na stronie internetowej Centrum znajdują się raporty z badań losów absolwentów (badania odbywają się po kilku miesiącach, pół roku, trzech oraz pięciu latach od zakończenia studiów). Warto wspomnieć o ciekawej i cennej praktyce organizowania przez Centrum specjalnych wykładów dla studentów, na których są prezentowane i omawiane wyniki monitoringu. Dzięki temu studenci mają lepszą orientację w możliwościach na rynku pracy, a także otrzymują impuls do większej mobilizacji, a także mobilności. Informacje Centrum są w czytelny sposób przedstawione na ogólnodostępnych stronach internetowych Uczelni.

Samorząd studencki otrzymuje silne wsparcie ze strony władz dziekańskich. Studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat otwartości Władz oraz angażowania studentów w rzeczywisty, owocny dialog, zwłaszcza w ramach oficjalnych posiedzeń organów Wydziału. Samorząd inicjuje wiele przedsięwzięć, a następnie organizuje je we współpracy z instytucjami pozarządowymi, firmami oraz innymi strukturami studenckimi.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.3

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, a także zainteresowana jest ich odnalezieniem się na rynku pracy.

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

1. Opis stanu faktycznego

Główną formą wsparcia dla studentów niepełnosprawnych jest działalność Biura ds. osób niepełnosprawnych. Biuro udziela bieżących informacji oraz pomaga w każdej sprawie związanej

z niepełnosprawnością, oferując pomoc tłumaczy języka migowego oraz lipspeakerów (dla osób nie(do)słyszających), pomagając przy pozyskiwaniu sprzętu edukacyjno-rehabilitacyjnego (dyktafonów, systemów FM, powiększalników tekstu lub obrazu itp.), wreszcie służąc pomocą i wsparciem w każdej wymagającej tego sytuacji (kserowanie notatek i materiałów dydaktycznych w odpowiednim formacie, adaptacja materiałów dydaktycznych, zabieganie o odpowiednią formę egzaminów i zaliczeń). Biuro oferuje osobom niepełnosprawnym pomoc asystentów, udział w warsztatach psychologicznych, szkoleniach, kursach oraz spotkaniach, imprezach i obozach szkoleniowo-integracyjnych oraz adaptacyjnych. Podczas wizytacji potwierdzono informacje przedstawione w Raporcie samooceny o przystosowaniu infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Studenci niepełnosprawni mogą też ubiegać się o specjalne stypendium.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.4

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Studenci niepełnosprawni uzyskują odpowiednie wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Opis stanu faktycznego

Jakość obsługi administracyjnej zapewnianej przez pracowników Dziekanatu Humanistycznego cieszy się bardzo dobrą opinią wśród studentów. Wszyscy studenci, obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, byli co do tego zgodni. Podkreślano gotowość służenia pomocą oraz miłe podejście do studentów.

W systemie informatycznym studenci mogą znaleźć wszystkie najważniejsze informacje dotyczące studiów, w tym sylabusy, harmonogramy zajęć, wyniki zaliczeń oraz aktualne ogłoszenia. Jednostka udostępnia internetowo także wszystkie potrzebne dokumenty związane z tokiem kształcenia, a także wzory różnych wniosków i podań.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.5

W PEŁNI

3. Uzasadnienie oceny

Studenci ocenianego kierunku mają zapewnioną miłą i fachową obsługę administracyjną. Nie ma problemu z publicznym dostępem do informacji o programie kształcenia oraz toku studiów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów
ocena – ZNACZĄCO

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

Istniejący w jednostce wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do przyjętej koncepcji kształcenia i realizowanego programu studiów działa – zdawałoby się - dobrze, przy wykorzystaniu różnych narzędzi, wpływając w efekcie na doskonalenie samego procesu kształcenia.

Biorąc jednak pod uwagę zastrzeżenia zgłoszone przez Zespół Oceniający, odnoszące się do kryterium 1 i kryterium 2, to trzeba stwierdzić, że system ten nie zdiagnozował owych zasadniczych problemów związanych ze sprzecznością między formalnym przyporządkowaniem

kierunku do jednego obszaru nauk a jego realnym przypisaniem do studiów dwuobszarowych (dokładniej brak spójności obszaru kształcenia z przyjętymi efektami), co mogłoby stanowić podstawę podjęcia odpowiednich działań naprawczych.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6

- Należałoby zbadać poprawność i skuteczność działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie był w stanie zdiagnozować istniejących problemów;
- chodzi głównie o uwzględnienie w procedurze ocenę koncepcji kształcenia, programu, a także profilu kadry akademickiej w zakresie sugerowanym przez Zespół Oceniający;
- sugeruje się rozważenie możliwości systemowego przekazywania studentom wyników ankiet oraz informowania ich o następnie podejmowanych działaniach projakościowych.

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

- 6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*
- 6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
- 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

1. Opis stanu faktycznego

(6.1.1) Programy studiów oraz efekty kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” zostały zatwierdzone i przyjęte przez Radę Wydziału Humanistycznego oraz Senat Uczelni. Analiza programów studiów przebiega przy udziale nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów oraz pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. W konstruowaniu programu wykorzystywane są także dane zawarte w ankietach, wypełnianych przez pracodawców oraz absolwentów. Z przeprowadzonych rozmów i analizy dokumentacji wynika, iż projektowaniem efektów kształcenia zajmuje się Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Z kolei analizę programów oraz ich zmiany przeprowadza Wydziałowy Zespół Audytu Dydaktycznego. Świadczą o tym uchwały podjęte przez Radę Wydziału Humanistycznego. W ramach przygotowanego harmonogramu prac Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale przewiduje się okresowe przeglądy i doskonalenia programów kształcenia. Jak wynika z treści dokumentacji, a potwierdzone to zostało podczas spotkania Zespołu Oceniającego z interesariuszami zewnętrznymi, uczestniczyli oni w przeglądzie programów studiów i mieli możliwość wprowadzania korekt, dostosowujących program do potrzeb rynku pracy.

W projektowaniu efektów kształcenia na wizytowanym kierunku biorą udział także studenci. Ich opinie, wyrażane choćby w ankietach, są brane pod uwagę. Ponadto studenci zasiadają we wszystkich organach odpowiedzialnych za system jakości kształcenia. I tak wchodzi w skład Rady Wydziału, stanowiąc zgodnie z art. 67 ust. 4 ponad 20 proc. jej składu. Podczas posiedzeń RW wyodrębniony jest punkt: „Sprawy studenckie”, także w ramach wolnych wniosków studenci mogą zabierać głos we wszystkich sprawach związanych z dydaktyką. Studenci zasiadają też m.in. w: Komisji Dydaktycznej, Wydziałowym Zespole Audytu Dydaktycznego, Komisji Budżetowej, Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Jednostka jest zainteresowana zaangażowaniem studenckich przedstawicieli w prace tych organów kolegialnych, a także wspiera prowadzenie nieformalnych konsultacji wśród studentów. Także członkowie samorządu potwierdzili swój wpływ na proces kształcenia, np. uwzględniane są ich opinie na temat punktów ECTS i przy określaniu efektów kształcenia. Przedstawiciele samorządu i kół naukowych są także członkami jury w konkursie „Najlepszy student WH”. Oficjalne spotkania władz dziekańskich z samorządem studentów odbywają się przynajmniej raz w semestrze. Jednostka przedstawiła bardzo obszerny katalog konkretnych działań, które były efektem konsultacji ze studentami.

Jakkolwiek system ten w odniesieniu do tego jego aspektu z pozoru jest skuteczny, to jednak nie działa w zasadniczej kwestii: nie udało się zdiagnozować słabych punktów dotyczących braku spójności definicji obszaru kształcenia z przyjętymi efektami. Pociągnęło to za sobą dalsze konsekwencje na polu kadrowym, o czym napisano szeroko przy ocenie kryterium 1 i 2. Zidentyfikowanie tych nieprawidłowości mogłoby stanowić podstawę podjęcia odpowiednich działań naprawczych.

(6.1.2) Na ocenianym kierunku monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia prowadzone jest w sposób ciągły i polega ono na analizie, ocenie i wyciąganiu wniosków. Podstawą do oceny są wyniki prac zaliczeniowych, egzaminów, praktyk zawodowych oraz przygotowanych przez studentów prac dyplomowych. Kryteria oceny prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych opisano w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia ponosi odpowiedzialność za taki sposób ich realizacji, aby umożliwić on osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Monitorowaniem zawartości sylabusu zajmują się Władze dziekańskie oraz Wydziałowy Zespół Audytu Dydaktycznego. Ocenie podlegają też losowo wybrane prace dyplomowe, które analizuje się m.in. pod kątem stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Pewne słabości systemu w zakresie weryfikacji efektów kształcenia na etapie pracy dyplomowej zdiagnozował jednak Zespół Oceniający, analizując niektóre wybrane prace dyplomowe.

Ważne jest natomiast, że studenci w ankietach (Załącznik nr 2 do Zarządzenia Rektora AGH Nr 23/2013 z dnia 27 maja 2013 r.) dokonują samodzielnej oceny, w jakim stopniu osiągnęli zakładane efekty kształcenia w ramach danego przedmiotu.

(6.1.3) Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich w toku zajęć dydaktycznych, z uwzględnieniem treści i założeń przyjętych w sylabusie przedmiotu. W odniesieniu do zajęć dydaktycznych stosuje się różne formy weryfikacji: egzaminy, zaliczenia ustne, kolokwia, prace pisemne, prezentacje studentów, eseje, prace indywidualne, projekty, egzaminy dyplomowe oraz dokumentacja praktyk (dzienniki praktyk). Weryfikacja zasadności doboru metody weryfikacji następuje podczas okresowego przeglądu sylabusu. Rada Wydziału zatwierdza tematy prac dyplomowych, zgłoszone przez promotorów. Weryfikacja efektów praktyk przeprowadzana jest na podstawie złożonej przez studenta dokumentacji. Oceną przygotowanej pracy dyplomowej zajmuje się promotor (podczas zajęć dydaktycznych, zwłaszcza seminariów dyplomowych) oraz recenzenci pracy. Zwraca się uwagę m.in. na oryginalność przygotowanej pracy. Od przyszłego roku akademickiego prace dyplomowe poddawane będą weryfikacji za pomocą specjalnego programu antyplagiatowego.

Końcowa weryfikacja efektów kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności przebiega także w trakcie przygotowania pracy dyplomowej, bowiem ograniczona liczba dyplomantów przypisana poszczególnym promotorom pozwala na systematyczne badanie postępów przygotowania pracy.

Studenci dobrze oceniają sposoby weryfikacji efektów kształcenia – cenią sobie fakt, że mogą się do tych kwestii odnieść w ankietach studenckich. Potwierdzili, że wymagania określone w sylabusach

są dla nich zrozumiałe, a oceny obiektywne.

(6.1.4) Jak wynika z informacji przedstawionych przez Władze Wydziału Humanistycznego, harmonogram przyjęty przez Uczelnię dotyczący określenia zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów, wynika z podjętej Uchwały Senatu AGH w Krakowie Nr 70/2015 w dniu 27 maja 2015 r.

(6.1.5) Cyklicznym monitorowaniem karier zawodowych absolwentów AGH, w tym ocenianego kierunku, zajmuje się wspomniane już Centrum Monitorowania Karier Zawodowych Uczelni, które prowadzi badanie przy użyciu internetowych kwestionariuszy ankiet. Są one kierowane są do tych absolwentów, którzy udostępnili swój adres e-mail. Celem jest zbadanie opinii absolwentów o programie kształcenia, wskazanie mocnych i słabych stron oferty dydaktycznej Uczelni, a także ewentualnie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, dlaczego nie wybrałby po raz kolejny kierunku, na którym studiował; jakie są przyczyny niezadowolonych z ukończonego kierunku studiów. Następnie Centrum przygotowuje raport zbiorczy dla wszystkich kierunków istniejących na Uczelni i przekazuje go do Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia. Analiza pozyskanych informacji pozwala na weryfikację stopnia realizacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, kompetencji i umiejętności. Badanie nie zawiera jednak pytań kierowanych wyłącznie do absolwentów konkretnego kierunku, co - zdaniem studentów - ogranicza ich przydatność. Analiza ankiet pozwoliła jednak na podjęcie działań naprawczych, np. wprowadzono kurs – projektowanie graficzne, ułatwiające start na rynku pracy. Dokumenty dotyczące monitoringu, w tym wyniki badań, są dostępne na stronie internetowej Uczelni. Dzięki temu świadomość o szansach absolwentów na rynku pracy staje się dość powszechna.

(6.1.6) Prowadzona przez Uczelnię polityka kadrowa jest realizacją zapisów znajdujących się w podstawowych dokumentach AGH: misji i strategii. Do głównych jej celów należy: poprawa jakości pracy nauczycieli akademickich, poprawa rozwoju zawodowego nauczycieli oraz poprawa rozwoju zawodowego osób odpowiedzialnych za programy kształcenia. Dążenie do własnego rozwoju nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w zdobywaniu stopni naukowych, w liczbie publikacji, a także ich udziale w konferencjach i programach badawczych. Osoby starające się o zatrudnienie w Uczelni, muszą wykazać się odpowiednim dorobkiem naukowym. Przypomnijmy, zatrudnienie następuje w drodze konkursów. Nauczyciele akademicy są oceniani zgodnie z zapisem w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Ocena jest przeprowadzana z częstotliwością co dwa lata i dotyczy działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Arkusz oceny obowiązujący w całej Uczelni jest znany pracownikom naukowo-dydaktycznym. Ocenie działalności dydaktycznej służą hospitacje – ich procedura wynika z zapisów zarządzenia nr 23/2013 Rektora AGH z dnia 27 maja 2013 r. Hospitacji podlegają zajęcia dydaktyczne prowadzone przez wszystkich nauczycieli akademickich. Bierze się pod uwagę także opinie studentów, do których ma dostęp przełożony. Warto podkreślić, że w badaniach ankietowych, w których studenci oceniają zajęcia, zapewniona jest pełna anonimowość. Kwestionariusz uwzględnia kryteria oceny pracy dydaktycznej, a w szczególności poziom merytoryczny zajęć, stopień przygotowania prowadzącego, przystępność przekazu, sumienność, przejrzystość kryteriów zaliczania oraz obiektywizm oceniania. Analiza tych ocen pozwala na nagrodzenie wyróżniającego się pracownika lub wyciągnięcia konsekwencji wobec mniej rzetelnych przedstawicieli kadry.

(6.1.7) Ocenie zajęć dydaktycznych, prowadzonej na Wydziale Humanistycznym, podlegają wszystkie zajęcia odbywające się w toku studiów. Podstawą tej oceny jest wspomniane już zarządzenie nr 23/2013 Rektora AGH w Krakowie z dnia 27 maja 2013 r. Ankietowanie przeprowadza się po zakończeniu cyklu zajęć dydaktycznych z danego przedmiotu. Badanie odbywa się za pomocą ankiety ogólnouczelnianej w formie papierowej i on – line. Jednostka wdrożyła kompleksowe rozwiązania projakościowe, oddzielając ocenę pracowników dydaktycznych od oceny przedmiotu, gdzie studenci mogą odnieść się do zagadnień związanych z realizacją zakładanych efektów kształcenia czy punktacją ECTS. Kwestionariusz ankiety (dodajmy, w pełni anonimowej, co potwierdzili studenci) pozwala na wystawienie bardzo rzetelnej oceny procesu

kształcenia. Każdy nauczyciel akademicki ma dostęp do wyników ankiet dotyczących jego zajęć. Natomiast studentom nie przekazuje się wyników ankiet, ani nie są oni informowani o podejmowanych działaniach projakościowych. Ocenie studentów w systemie ankietowym podlega również jakość działań pracowników administracji. Po zakończeniu ankietyzacji sporządza się raport, który zawiera analizę wyników ankietyzacji oraz propozycje działań naprawczych. Następnie wnioski te brane są pod uwagę podczas okresowej ceny pracowników naukowo-dydaktycznych. Analiza raportów końcowych i formułowane wnioski (z udziałem przedstawicieli studentów) stanowią podstawę określenia działań naprawczych. Służą więc one *summa summarum* udoskonaleniu jakości kształcenia.

Studenci potwierdzili, że ich oceny są brane pod uwagę w procesie poprawy jakości kształcenia, jednak – jak sami podkreślali - o wynikach ankiet dowiadują się wyłącznie w sposób nieformalny, najczęściej od prowadzących.

(6.1.8) Zajęcia na kierunku „kulturoznawstwo” odbywają się w pomieszczeniach Wydziału Humanistycznego AGH; są to sale wyposażone w projektory multimedialne oraz pracownie dydaktyczne. Ocena zasobów materialnych, w tym pomocy dydaktycznej, prowadzona jest systematycznie. Studenci wyrażają swoje opinie za pomocą ogólnouczelnianego narzędzia ankietowego o nazwie „ocena warunków kształcenia” (Załącznik nr 3 do Zarządzenia Rektora AGH Nr 23/2013 z dnia 27 maja 2013 r.). W ankiecie bada się warunki socjalno-bytowe (domy studenckie, opiekę zdrowotną, stołówki, pomoc materialną), dostęp do informacji, procedury administracyjne. Jest to godny uznania sposób pozyskiwania opinii studentów.

Z kolei nauczyciele akademicy do kierowników jednostek zgłaszają swoje zapotrzebowanie na różnego rodzaju pomoce i materiały, a te są realizowane w miarę potrzeb. Uczelnia posiada system ewidencji sal, który obejmuje również ich wyposażenie. Monitorowaniem warunków i stanu infrastruktury, na podstawie zarządzenia nr 2/2013 Rektora AGH z dnia 7 stycznia 2013 r., zajmuje się Wydziałowy Zespół Audytu Dydaktycznego. Troską Władz Wydziału jest stałe powiększanie i unowocześnianie infrastruktury. Działania naprawcze w tym zakresie sprowadzają się do wyposażania sal w rzutniki multimedialne, oddanie do użytku pracowni komputerowej i fokusowej.

(6.1.9) Zgodnie z harmonogramem działań na rzecz jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016 podjęto działania mające na celu ocenę procesu dydaktycznego, praktyk dydaktycznych, hospitacji zajęć, weryfikacji ECTS oraz losowo wybranych prac dyplomowych, a także badanie losów absolwentów. Gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie powyższych działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia należy do zadań poszczególnych Zespołów (protokoły, sprawozdania). Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia. Ponadto corocznie, po zakończeniu danego roku akademickiego, przygotowywane są sprawozdania i raporty z prowadzonych działań. Są one następnie publikowane na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego w zakładce – Jakość Kształcenia. Dokumenty te jako podstawowe materiały ukazujące wysiłki na rzecz podnoszenia jakości kształcenia są również prezentowane przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia na posiedzeniu Rady Wydziału.

(6.1.10) Pełna dokumentacja związana z procesem kształcenia, w tym odnosząca się do Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz procedury obowiązujące na Wydziale Humanistycznym znajdują się na stronie internetowej Wydziału. Tam też umieszczone są plany studiów oraz informacje dotyczące zasad dyplomowania. Informacje znajduje się również w formie papierowej na tablicach informacyjnych i w gablotach rozmieszczonych na Wydziale. Ponadto wszystkie dokumenty dostępne są też w dziekanacie Wydziału. Informacje o efektach kształcenia znajdują się w sylabusach przedmiotów, a te w zakładkach na stronie internetowej Wydziału. Studenci mają do nich dostęp za pośrednictwem systemu informatycznego działającego na Uczelni. Prowadzący zajęcia mają też obowiązek przedstawienia sylabusów na pierwszych zajęciach. Programy studiów na poszczególnych kierunkach są dostępne na stronach internetowych Wydziału (zakładka – Kierunki kształcenia i specjalności). Pozostałe dokumenty dotyczące jakości, takie jak: uchwały Rady Wydziału, programy studiów, protokoły z zaliczeń i egzaminów, znajdują się w Dziekanacie lub

sekretariacie. Zasady przepływu informacji są zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych studentów i pracowników, zawartych w przepisach prawa.

Studenci wyrażali swoje pełne zadowolenie z dostępności informacji związanej ze studiowaniem. Także w opinii Zespołu Oceniającego jednostka dba o to, aby informacja była kompletna, aktualna oraz powszechnie dostępna. Warto podkreślić, że jednostka monitoruje stan dostępności efektów kształcenia oraz ich znajomości wśród studentów również poprzez konsultacje z samorządem studenckim.

2. Ocena spełnienia kryterium od 6.1.1 do 6.1.10

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Działania Uczelni zmierzające do zapewnienia dobrej jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” należy uznać za właściwe. Wydział Humanistyczny wypracował kompleksową strukturę zarządzania procesem dydaktycznym oraz dokonuje systematycznej oceny efektów kształcenia. Wyniki tej oceny stanowią podstawę zmian programu studiów oraz metod jego realizacji, co służy doskonaleniu jakości końcowych osiągnięć. System ten jednak okazał się nieskuteczny przynajmniej w jednym aspekcie, ale o zasadniczym znaczeniu - sprzeczności między formalnym przyporządkowaniem kierunku do jednego obszaru nauk a jego realnym przypisaniem do studiów dwuobszarowych.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Opis stanu faktycznego

Analiza procedur, narzędzi oraz funkcjonowania organów odpowiedzialnych za system zapewniania jakości kształcenia, przeprowadzona przez Zespół Oceniający, a także rozmowy z osobami zaangażowanymi w proces udoskonalania procesu kształcenia pozwalają uznać, że system ten działa poprawnie. Funkcjonuje w nim mechanizm samooceny skuteczności i doskonalenia. Oceny i wnioski, przygotowywane systematycznie na podstawie ankiet, hospitacji, ewaluacji kadry etc. są następnie analizowane i dyskutowane przez Władze jednostki oraz przedstawiane na posiedzeniach odpowiednich gremiów. Należy zwłaszcza podkreślić, że corocznie zespoły odpowiedzialne za jakość kształcenia przygotowują sprawozdania i raporty z prowadzonych działań projakościowych. Są one następnie publikowane na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego w zakładce – Jakość Kształcenia. Dobra opinia studentów na temat poziomu kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo”, a także stosunkowo wysoki poziom prac dyplomowych, wreszcie pozytywne wyniki hospitacji wewnętrznych przeprowadzonych przez Zespół Oceniający potwierdzają opinię o skuteczności systemu zapewniania jakości oraz istnieniu mechanizmu jego doskonalenia.

Bardzo ważną sprawą pozostaje jednak fakt, że na ocenianym kierunku system w ramach „samoakredytacji” nie ujawnił problemów związanych ze sprzecznością między przyporządkowaniem kierunku do obszaru kształcenia a przyjętymi efektami, czyli w rzeczywistości - kształcenia dwuobszarowego, o czym mowa była przy opisie kryterium 1 i 2.

2. Ocena spełnienia kryterium 6.2

ZNACZĄCO

3. Uzasadnienie oceny

Wiele narzędzi i elementów procedury wchodzących w skład wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia pozwala wprowadzić na samoocenę jego skuteczności oraz doskonalenie na wielu płaszczyznach, jednak procedura ta okazała się nieskuteczna w zidentyfikowaniu braku spójności definicji obszaru kształcenia z przyjętymi efektami.

* - stopień spełnienia oznaczonego gwiazdką kryterium III i II stopnia warunkuje ocenę kryterium nadrzędnego, tj. odpowiednio II i I stopnia

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT zamieszczona w Raporcie samooceny jest zasadniczo trafna i przekonująca. Można ją jednak w niektórych miejscach skomentować i uzupełnić. Zespół Oceniający w pełni zgadza się z tezą, że wielkim atutem jest lokalizacja na jednej z najlepszych uczelni technicznych w kraju, co gwarantuje dostęp do cennego zaplecza technologicznego AGH. Atutem jest również bardzo wysoki stopień zatrudnionych w zawodzie po ukończeniu studiów, co znalazło swoje potwierdzenie podczas rozmów z interesariuszami zewnętrznymi, a jest spowodowane – tak jak czytamy w analizie SWOT – m.in. dobrze funkcjonującymi praktykami. Ważnym czynnikiem jest również Kraków jako miasto bogato wyposażone w różnego rodzaju instytucje kultury. Tak więc Kraków jest szansą dla „kulturoznawstwa” i może sam w sobie stanowić impuls do rozwoju kształcenia na tym kierunku. Niewątpliwie oceniany kierunek ma swój własny profil kształcenia i określony charakter tematyczny prowadzonych badań naukowych. Zespół Oceniający ma jednak wrażenie, że profil ów nie jest ściśle związany z dyscypliną kulturoznawstwo, a przynajmniej sięga dwóch obszarów kształcenia. Trudno też polemizować z tezą, że zagrożeniem jest niż demograficzny powodujący zmniejszenie liczby kandydatów na studia humanistyczne. Bez komentarza należy też pozostawić stwierdzenie, że zagrożeniem jest nadmierna formalizacja i biurokratyzacja systemu szkolnictwa wyższego w Polsce.

Wydaje się, że funkcjonowanie „kulturoznawstwa” na uczelni technicznej stanowi szansę i w tym sensie, że rzeczywiście otwiera większe możliwości tworzenia nowych specjalności na pograniczu nauk humanistycznych/społecznych i ścisłych/technicznych, a nawet w dziedzinie nauk o Ziemi. Dodajmy, że daje też niepowtarzalną możliwość oferowania „usług” dydaktycznych z zakresu nauk humanistycznych/społecznych w celu poszerzania horyzontów intelektualnych przyszłych inżynierów lub innych specjalistów w naukach ścisłych, technicznych, a nawet przyrodniczych. To naprawdę wielka szansa, ale i wyzwanie.

Zalecenia

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- 1.1.: Prace dostosowawcze prowadzące do konsekwentnego zachowania zadeklarowanego obszaru nauk humanistycznych, albo zmiana odniesienia efektów kształcenia do 2 obszarów nauk. Stworzenie możliwości dokonywania wyboru specjalności;
- 1.3.: Praca nad realnym przyporządkowaniem ocenianego kierunku studiów do obszaru kształcenia;
- 1.4.: Prace dostosowawcze prowadzące do urzeczywistnienia relacji między efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku studiów a efektami kształcenia dla obszaru(ów) kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego(rych) kierunek ten został(nie) przyporządkowany;
- 1.5.2.: Dostosowanie treści programowych na ocenianym kierunku do zakładanych efektów kształcenia;
- 1.5.5.: Kontynuacja prac nad standaryzacją punktacji ECTS;
- 1.5.6.: Opracowanie specjalności dla I stopnia studiów; urealnienie elastyczności w doborze modułów kształcenia.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2

- 2.1: Należy dążyć do ścisłego powiązania badań i publikacji kadry z dyscypliną kulturoznawstwo, aby dorobek pracowników kulturoznawstwa w większym stopniu budował kulturoznawczą tożsamość kierunku;

2.2: uzgodnić obszary kształcenia, w których osadzony jest kierunek, z założonymi dla niego efektami kształcenia;

2.2: zwrócić uwagę na właściwy, zgodny z potwierdzonymi dorobkiem i kompetencjami merytorycznymi nauczycieli akademickich, przydział zajęć;

2.3: prowadzić politykę kadrową umożliwiającą zbudowanie kadry naukowo-dydaktycznej o kompetencjach w zakresie kulturoznawstwa potwierdzonych dorobkiem i realizowanymi badaniami naukowymi;

należałoby rozważyć przekształcenie studiów na ocenianym kierunku w studia dwuobszarowe zgodnie z efektami kształcenia, które wyraźnie wskazują, że to „kulturoznawstwo” ewoluuje w stronę medioznawstwa. Oznacza to w konsekwencji zatrudnienie i włączenie do minimum kadrowego większej liczby nauczycieli akademickich o kompetencjach z zakresu takich dyscyplin nauk społecznych, jak nauki o poznaniu i komunikacji oraz nauki o mediach;

2.4: należy tak zorganizować badania prowadzone przez kadrę kierunku, by były one ściślej związane z problematyką kulturoznawstwa.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4

Jakkolwiek infrastruktura spełnia warunki dla prowadzenia działalności dydaktycznej i naukowej oraz pozwala na realizację programu kształcenia, to jednak unowocześnienie bazy oraz poprawa jej estetyki z pewnością podniosłyby atrakcyjność kierunku.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6

Należałoby zbadać poprawność i skuteczność działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie był w stanie zdiagnozować istniejących problemów;

- chodzi głównie o uwzględnienie w procedurze ocenę koncepcji kształcenia, programu, a także profilu kadry akademickiej w zakresie sugerowanym przez Zespół Oceniający;

- sugeruje się rozważenie możliwości systemowego przekazywania studentom wyników ankiet oraz informowania ich o następnie podejmowanych działaniach projakościowych.

Dobre praktyki

Należy z uznaniem odnotować niezwykle intensywną, szeroką i owocną współpracę jednostki z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym. Ma ona też charakter najczęściej sformalizowany. Prowadzona jest z pożytkiem dla obu stron: przedstawiciele otoczenia zewnętrznego mają wpływ na program i efekty kształcenia, zaś studenci zdobywają cenne doświadczenie, a niekiedy i zatrudnienie w instytucjach współpracujących z jednostką, służą też oni pomocą interesariuszom zewnętrznym w realizacji ich zadań. Jest to niekwestionowany czynnik w trudnym procesie zdobywania zatrudnienia.

Ważną odnotowania jest również procedura śledzenia losów absolwentów. Polega ona na cyklicznym monitorowaniu karier zawodowych absolwentów AGH, w tym ocenianego kierunku ((badania odbywają się po kilku miesiącach, pół roku, trzech oraz pięciu latach od zakończenia studiów). Trudno też nie wspomnieć o ciekawej i cennej praktyce organizowania przez Centrum Karier specjalnych wykładów dla studentów, na których są prezentowane i omawiane wyniki monitoringu losów absolwentów.

Zespół Oceniający z uznaniem odnotowuje fakt zaangażowania Władz Wydziału/kierunku w to, aby studenci mieli rzeczywisty udział w doskonaleniu procesu kształcenia. Zasiadając w różnych gremiach, a także w bezpośrednich kontaktach z kierownictwem jednostki, studenci mają uzasadnione przekonanie, że ich głos się liczy.